

د افغانستان اسلامي جمهوریت

پروژه های انکشافی دولت

گزارش تحلیلی ربع دوم سال مالی 1399

سرطان 1399

فهرست مندرجات

2	 مقدمه	
3	 خلاصه گزارش	
5	 تحلیل مختصر سکتوری	
11	 شرح گزارش	
33	 چالش ها و پیشنهادات	

مقدمه

نیاز است تا واحدهای بودجوی، پروژه‌های انکشافی خویش را مطابق معیاد تعیین شده، تطبیق و سطح مصارف انکشافی خویش را بشکل موثر و با رعایت اصل صرفه جویی، افزایش دهند.

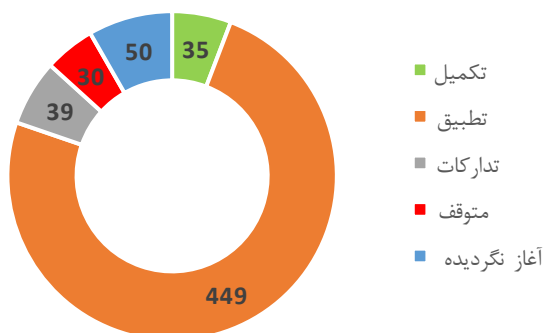
وزارت اقتصاد گزارشات میزان پیشرفت و چگونگی وضعیت پروژه‌های انکشافی را بصورت ربعوار تحلیل و بگونه رسمی با کابینه جمهوری اسلامی افغانستان شریک می‌سازد. این گزارش، وضعیت کلی پروژه‌های انکشافی و مصرف موثر بودجه انکشافی را طی ربع دوم سال مالی 1399، مورد تحلیل و کارشناسی قرار داده، چالشهای عمده روند تطبیق پروژه‌های انکشافی را شناسایی و پیشنهادات مشخص را بخاطر حل مشکلات فرا راه تطبیق موثر پروژه‌های انکشافی دولت، پیشکش می‌نماید.

سرمایه‌گذاری دولت روی پروژه‌های انکشافی، میتواند از دو بعد، بالای رشد و توسعه اقتصادی کشور نقش ایفا نماید. **اول:** سرمایه‌گذاری روی تولیدات و خدمات داخلی، کشور را از وابستگی به محصولات خارجی نجات و بسوی خودکفایی سوق خواهد داد. همچنان، این عمل سبب تشویق تولیدات داخلی و عرضه خدمات در داخل کشور گردیده و در واقع منتج به رشد و توسعه اقتصادی اجتماعی میگردد.

دوم: مصارف دولت در پروژه‌های انکشافی صرف به مثابه هزینه روی پروژه‌های انکشافی نبوده، بلکه، سبب ایجاد فرصت‌های کاری، کاهش فقر، توسعه اقتصادی و اجتماعی و بهبود رفاه عامه، میگردد. بناءً با در نظر داشت موارد فوق،

حالت پروژه های انکشافی

طی ربع دوم سال مالی 1399

از مجموع 603 پروژه انکشافی 75٪ آن طی ربع دوم سال مالی 1399 در حال تطبیق می باشد.

وضعیت پروژه های انکشافی طی ربع دوم سال مالی 1399

دولت جمهوری اسلامی افغانستان بمنظور حصول اولویت های انکشافی خویش، در جریان سال مالی 1399 به تعداد 603 پروژه انکشافی را منظور نموده که مجموع بودجه آن بالغ بر 144.5 میلیارد افغانی میگردد که از آنجمله مبلغ 63.2 میلیارد آن بودجه اختیاری و مبلغ 81.3 میلیارد آن بودجه غیر اختیاری میباشد.

حالت کنونی پروژه های انکشافی منظور شده:

- 35 پروژه تکمیل؛
- 449 پروژه در حال تطبیق؛
- 39 پروژه تحت پروسه تدارکات؛
- 30 پروژه متوقف؛
- 50 پروژه آغاز نگردیده است.

از مجموع بودجه انکشافی، طی ربع دوم سال مالی 1399، مبلغ 43.5 میلیارد افغانی آن به مصرف رسیده که 30 فیصد بودجه انکشافی سال مالی را احتوا می نماید.

از لحاظ سرمایه گذاری بودجه انکشافی، بیشترین سهم سرمایه گذاری برای سکتور زیربنا و منابع طبیعی (45٪)، سپس زراعت و انکشاف دهات (24٪) و متعاقباً سکتور های صحت و حکومتدای (11٪). کمترین وجوه انکشافی به سکتور مصئونیت اجتماعی و امنیت (1٪) اختصاص داده شده است.

در بودجه انکشافی سال مالی 1399، بیشترین سهم بودجه اختیاری به سکتور زیر بنا و منابع طبیعی (48٪) و کمترین سهم به سکتور مصئونیت اجتماعی (1٪) اختصاص یافته است.

بیشترین فیصدی مصرف بودجه انکشافی طی همین ربع، در سکتور حکومتداری (52٪) و کمترین آن در سکتور امنیت (21٪)، صورت گرفته است.

در حال که در سال مالی 1398 بیشترین فیصدی مصرف در سکتور صحت (55٪) و کمترین مصرف در سکتور معارف (16٪) صورت گرفته بود.

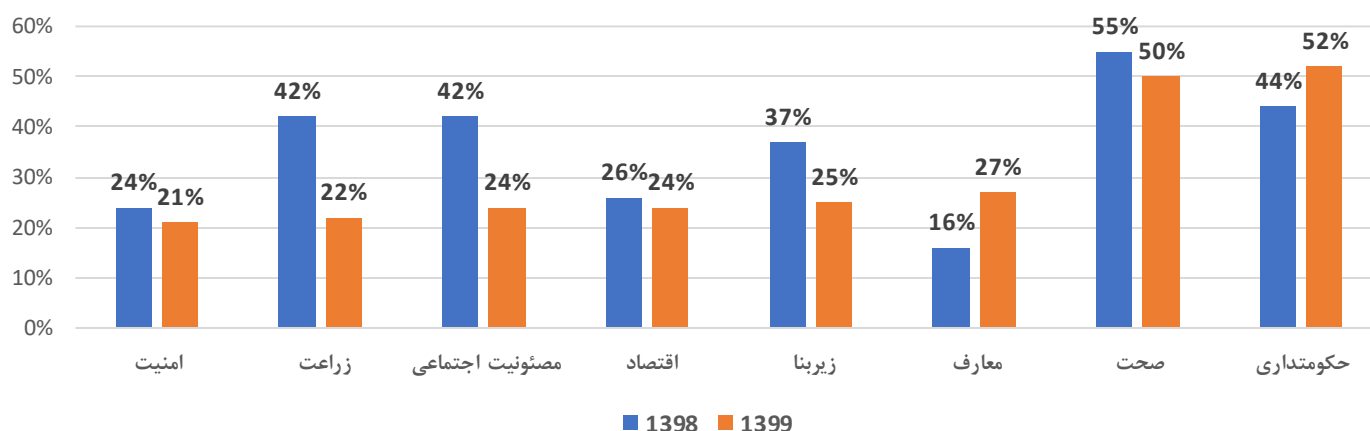
30٪ افغانستان
43.5 میلیارد

مصرف الی اخیر ربع دوم سال مالی 1399

22٪ اوسط پیشرفت کار
الی اخیر ربع دوم

چگونگی تحقق بودجه انکشافی (ارقام به میلیارد افغانی)						وضعیت پروژه‌های انکشافی					تعداد پروژه	سکته‌ها
فیصدی مصرف	مصرف بودجه	مجموع	غیر اختیاری	اختیاری	اوسط پیشرفت کار	آغاز نگردیده	متوقف	تحت پروسه تدارکات	در حال اجرا	تکمیل		
21%	0.4	2.1	0.2	1.9	17%	0	0	0	27	0	27	امنیت
52%	8.3	15.9	6.9	9.0	28%	0	2	3	34	3	42	حکومتداری
25%	16.2	64.4	34.1	30.3	18%	47	20	24	171	22	284	زیربنا
27%	1.3	4.8	2.2	2.6	18%	2	3	8	60	7	80	معارف
50%	7.8	15.5	10.2	5.3	51%	0	2	3	49	0	54	صحت
22%	7.8	35.2	24.9	10.3	15%	0	2	0	49	2	53	زراعت
24%	0.2	0.9	0.1	0.7	15%	1	1	1	17	1	21	مصنوعیت اجتماعی
24%	1.4	5.7	2.8	2.9	13%	0	0	0	42	0	42	اقتصاد
30%	43.5	144.5	81.4	63.1	22%	50	30	39	449	35	603	مجموع

مقایسه فیصدی مصرف بودجه انکشافی طی ربع دوم سال های مالی 1398 و 1399

کاهش در اوسط پیشرفت کار پروژه های ربع دوم سال مالی 1399 به مقایسه 1398 **12%**

کاهش در مصرف بودجه انکشافی الی اخیر ربع دوم سال مالی 1399 به مقایسه 1398 **8%**

30% (43.5 میلیارد افغانی)
مصرف بودجه انکشافی

1399

38% (50.1 میلیارد افغانی)
مصرف بودجه انکشافی

1398

تأثیرات اقتصادی و مالی ویروس کرونا :

تأثیرات ویروس COVID-19 بر شاخص های اقتصادی ارتباط به زمان گیر بودن و همچنان شدت آن می باشد که در اینجا دو سناریوی متصور است.

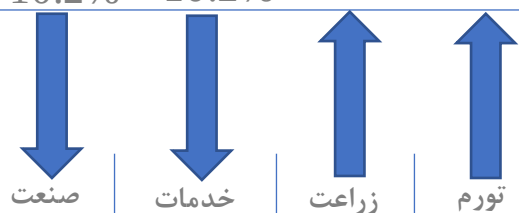
== سناریوی شدید ==

شروع و ختم همه گیری ویروس کرونا در سال 1399

-9% GDP

-10.2% -10.2% +4.2 +17%

رشد در سکتور ها

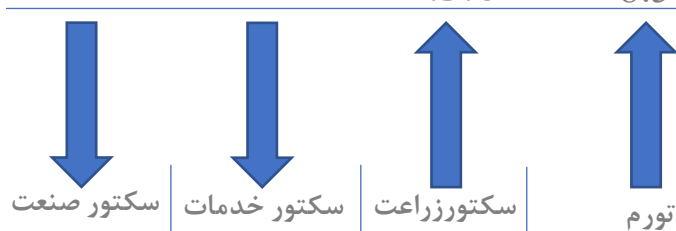
== سناریوی خفیف ==

شروع و ختم همه گیری ویروس کرونا در سال 1399

-5% GDP

-5.2% -6.1% +4.5% +8.5%

رشد در سکتور ها

توضیحات فوق وضعیت اقتصادی کشور را در مواجه با ویروس کرونا نشان میدهد. درین قسمت سناریو های ممکن پیش رو نیز بررسی شده که باساز ارقام موجود میتوان تصویری از وضعیت های ممکن ارایه کرد. دو سناریوی ممکن پیش رو درین جا از ربابی شده که شامل: (1) بهبود وضعیت از حالت کنونی (سناریوی خوشبینانه) و (2) موج دوم شیوع ویروس کرونا در کشور (سناریوی بدبینانه) میگردد.

سناریوی خفیف: درین سناریو تداوم وضعیت کنونی با کاهش 17.5 درصدی اشتغال در سکتور خصوصی، افزایش 8.5 درصدی قیمت مواد خوراکه، و آسیب پذیری کمتر سکتور های خدمات و صنعت در نظر گرفته شده است و فرض بر آن است که در نیمه دوم سال مالی، برداشتن محدودیت ها و فعالیت های اقتصادی وضعیت بتواند حدود 50 درصد از اشتغال را احیا و نرخ مواد خوراکه را نیز الی 50 درصد در مقایسه با ماه اپریل کاهش دهد ضمناً، در این مدت فرض بر آن است که نیروی کاری میتواند مکمل به کار گرفته شده و شفت های ایجاد شده در دوران کرونا از بین میرود. با این فرضیه، میزان بیکاری در میان نیروی فعال کار حدود 3.15 درصد افزایش نموده و نرخ بیکاری را در میان نیروی فعال کار در کشور به 26.4 درصد میرساند. به همین قسم، فقر نیز حدود 5.59 درصد افزایش یافته که این رقم در سطح کشور به 60.09 درصد خواهد رسید. در قسمت مصونیت غذایی، کشور شاهد یک افزایش 15 درصدی که جمعیت با "عدم مصونیت غذایی" کشور را به 17.3 میلیون خواهد رساند. نهایتاً، تولید ناخالص داخلی، در مقایسه به سال 1398، حدود 5 درصد کاهش خواهد یافت.

سناریوی شدید: موج دوم گسترش ویروس کرونا: درین سناریو حد اقل 1.6 میلیون شغل در سکتور خصوصی در معرض خطر قرار میگیرد و تنها تخمین 45 درصد افزایش بیکاری در سکتور صنعت که 18 درصد اشتغال تشکیل میدهد ممکن میزان بیکاری در سطح کشور را الی 30.19 درصد در میان نیروی فعال کار برساند. علاوه بر آن، با فرض افزایش قیمت مواد خوراکی الی 17 درصد و تشدید آسیب های وارده بر سکتور های خدمات و صنعت تأثیرات و پیامد های جدی تر فراروی اقتصاد کشور قرار خواهد گرفت.

با این مفروضات، عدم مصونیت غذایی به بیشتر از 75 درصد، نرخ فقر بیشتر از 66.4 درصد افزایش خواهد یافت. تولید ناخالص داخلی درین صورت، درمقایسه به سال 1398، بیشتر از 9 درصد کاهش خواهد یافت.

تاثیرات کرونا بالای عواید داخلی الی اخیر سال مالی 1399

مجموع عواید داخلی پیش بینی شده سال مالی 1399 مبلغ 208.9 میلیارد افغانی بود، با گسترش ویروس کرونا فعالیت های اقتصادی/تجارتی و منابع عایداتی در کشور، کاملاً متأثر گردیده است. بنابراین پیش بینی میگردد تا عواید داخلی کشور به 153.4 میلیارد افغانی کاهش یابد که نظر به آغاز سال مالی مبلغ 55.5 میلیارد افغانی کاهش را نشان میدهد.

عواید پیش بینی شده شروع ۱۳۹۹

پیش بینی عواید متأثر شده از شیوع کرونا

کاهش عواید

حکومت سعی نموده است تا منابع جدید عایداتی را جستجو نماید که به اساس آن در حدود 22.4 میلیارد افغانی قرار است از منابع ذیل در عواید کشور افزود شود.

ثبت و راجستريشن موتر ها یک کلید

2 میلیارد

فروش فریکونسی های 4G

7.7 میلیارد

انتقال وجوه از سوی دافغانستان بانک

12.7 میلیارد

کمک های جهانی برای مبارزه با شیوع ویروس کرونا:

شرکای بین المللی در امر مبارزه با ویروس کرونا تعهد جدید شان را از طریق بودجه ملی ابراز نموده اند که در حدود 30.3 میلیارد افغانی خواهد بود. که از آن جمله 15.4 میلیارد کمک اختیاری و 14.9 میلیارد افغانی کمک غیر اختیاری در جریان سال مالی به دولت افغانستان انتقال خواهد نمود.

اختیاری

غیر اختیاری

مجموع

15.4 میلیارد 14.9 میلیارد

30.3 میلیارد

منبع: وزارت مالیه / تعدیلات بودجی 1399

به منظور رسیده گی به چالش های ایجاد شده بر اثر بیماری کوید-19 مبارزات و اقدامات کلی دولت و مردم یک نیاز مبرم شمرده می شود. از آنجایی که اقدامات در برابر این مرض مهلك نیاز به منابع هنگفت مالی و اقدامات جمعی دارد که مردم عادی از عهده آن به تنهایی برآمده نمی توانند. بنابراین، نیاز جدی است تا دولت نقش عمده را در این مورد ایفا نماید و با استفاده از سیاست های اقتصادی خود به این چالش حیاتی رسیده گی نماید تا از تاثیرات مخرب آن بالای شدت فقر تا حد ممکن جلوگیری شود. در ذیل پیشنهادات مشخص و راه حل ها برای تطبیق پیشنهادات و هزینه اقدامات ارائه گردیده است. پیشنهادات در دو بخش اقدامات در بخش های اقتصادی-اجتماعی و اقدامات در بخش صحت عامه ارایه گردیده است.

اقدامات و پیشنهادات		
نوعیت اقدامات و پیشنهادات	بخش/سکتور مربوط	ملاحظات
1. اقدامات اقتصادی - اجتماعی		
1. ثابت نگه داشتن قیمت مواد اولیه مورد نیاز خانوارها و محصولات صحتی از طریق: • کاهش یا حذف موقت محصول گمرکی اقلام و مواد اولیه و محصولات صحتی که در داخل تولید نمی گردد • مذاکره با شرکای تجاری جهت اطمینان از ادامه واردات مواد اولیه مصرفی و صنعتی • اطمینان بخشیدن به مردم از تامین کالاهای اساسی مورد نیاز در دوره بحران از طریق رسانه ها • فراهم ساختن تسهیلات گمرکی 24 ساعته • ایجاد یک کمیته برای مدیریت نوسانات نرخ مواد اولیه در مارکیت ها 2. تصویب بسته حمایتی سکتور خصوصی مشمول بر: • معافیت یا قسط مالیات و جرایم مالیاتی • معافیت یا تعویق کرایه جات ملکیت های دولتی (زمین، تعمیر، ...) • تسهیل قرضه های سهل • معافیت یا تعویق فیس های شاروالی و قسط مقروضیت ها 3. حمایت از منابع داخلی به خصوص سکتور زراعت: تشویق و تمویل برنامه های تولیدی، تقویه زنجیره تامین و ارزشی 4. تداوم گفتگو ها بخاطر جلب کمک های خارجی 5. تطبیق برنامه های حمایتی افراد و خانوار های کم درآمد و آسیب پذیر به قسم: • پول در مقابل کار • کمک های نقدی	وزارت تجارت و صنایع، وزارت امور خارجه، وزارت اطلاعات و فرهنگ، وزارت مالیه، وزارت اقتصاد، رهبری حکومت جمهوری اسلامی افغانستان	
2. اقدامات در بخش صحت عامه		
1. حصول اطمینان از اقدامات صحتی برای وقایه، تشخیص، تداوی و تجرید 2. حصول اطمینان از عملی سازی رهنمود های صحت عامه (کاهش تماس های فیزیکی، کوچک نگه داشتن اجتماعات در حد اقل آن، پوشش ماسک، تداوی و تجرید مبتلایان، ...) 3. تداوم گفتگوهای چندین جانبه با شرکای بین المللی، سازمان جهانی صحت و تمویل کننده ها بخاطر دسترسی به ادویه و واکسین به زود ترین فرصت ممکن	وزارت صحت عامه، وزارت داخله، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت معارف، وزارت تحصیلات عالی، وزارت خارجه، رهبری حکومت، موسسات خیریه و ادارات محلی	

تکمیل و بهره برداری گدام	250 متریک تن درولايت سرپل	ایجاد باغچه های خانگی	230 باب برای خانم ها	1,319 هکتار باغ های کهنه
1,190 باغچه خانگی سبزیجات با نصب سستیم آبیاری	4,000 هکتار باغهای جدید درختان مثمر	1.8 میلیون جریب زمین جهت ثبت سروی گردیده است.	0.5 میلیون جریب علفچر ثبت گردیده است	180.5 هزارنهال در ولایات ها کنر، پکتیا، سمنگان (پسته و چهارمغز)
پلان گذاری 1946 باب مکتب جدید در برنامه اقراء وزارت معارف	837 تحت کار 318 تکمیل	اعمار ساختمان 3 شفاخانه کوید 19	200 بستر در ولایت 100 بستر در ولایت ننگرهار 100 بستر در ولایت قندهار	

- ✓ ایجاد فرصت های شغلی برای 1,500 تن عودت کننده گان و توزیع 220 پایه گارگاه قالین بافی در ولایت هرات از طریق برنامه ملی توانمند سازی اقتصادی زنان روستائی؛
- ✓ ترتیب، تأیید و طی مراحل پلان استراتیژیک نهادهای تحصیلات عالی دولتی و خصوصی، ترتیب طرز العمل و ایجاد سیستم رسیدگی به شکایات امور اکادمیک؛
- ✓ ایجاد طرح بدیل آموزشی در حالت اضطرار از راه دور جهت ارائه خدمات تعلیمی از صنوف اول الی دوازدهم؛
- ✓ ایجاد طرح تدریس آنلاین برای محصلان نهاد های دولتی و خصوصی از طریق انترنت و شبکه های تلویزیونی؛
- ✓ تصویب طرح آغاز تشخیص بیماری کرونا و درمان آن غرض جلوگیری از گسترش ویروس در جامعه به شفاخانه های خصوصی از جانب کابینه؛
- ✓ از آغاز گسترش ویروس کرونا در مجموع 36,368 رویداد مثبت کرونا تثبیت که از این جمله بتعداد 25,358 تن الی تاریخ 7/5/1399 درمان شده اند؛
- ✓ وصل شرکت های مخابراتی اتصالات، روشن، ام تی ان، افغان بیسیم و سلام با زیربنا نکسا (پروژه ایجاد مرکز تبادل انترنت)؛
- ✓ آغاز برنامه جدید امنیتی زیر نام "میثاق امنیتی" به منظور تامین بهتر امنیت شهروندان در شهرها و روستاها؛
- ✓ افتتاح برنامه دستر خوان ملی که در دو مرحله تطبیق می گردد مرحله اول آن شامل 34 ولایت، 123 ولسوالی، 12,896 قریه در مجموع 1.67 میلیون خانواده رادر بر میگیرد که مصرف آن به 86 میلیون دالر می رسد . و مرحله دوم هم شامل 34 ولایت، 235 ولسوالی، 21,842 قریه بوده و 2.5 میلیون خانواده را احتوا خواهد کرد و بودجه مرحله دوم 158 میلیون دالر است.

چالش ها:

- شیوع ویروس کرونا و وضع نمودن قرنطین در سطح مرکز و ولایات کشور، روند تطبیق پروژه های انکشافی و گزارش دهی را در ربع دوم به چالش کشیده و مصرف بودجه را کاهش داده است؛
- از مجموع 603 پروژه انکشافی طی ربع دوم سال مالی تعداد 119 پروژه که 20٪ مجموع پروژه ها را احتوا می نماید در حالت (تدارکات 39، متوقف 30، آغاز نگردیده 50) قرار دارد. دلایل آن قرارذیل می باشد:
 - شیوع ویروس کرونا در کشور،
 - عدم تدوین پلان تطبیقی و تدارکاتی پروژه ها از قبل و یا در شروع سال مالی،
 - نبود ظرفیت های لازم مسلکی در ادارات سکتوری،
 - زمانگیر بودن پروسه تدارکات،
 - نرسیدن اسناد پروژه ها به ولایات،
 - عدم هماهنگی میان واحد های اولی، دومی و سومی سکتوری،
 - عدم طرح پلان احتمالی خطر، تحلیل بدیل ها،
 - ناکافی بودن معلومات پروژه وی در چارچوب منطقی پروژه،
 - موجودیت بروکراسی میان ادارات عنوان شده است.
- مشکلات امنیتی در ساحات جنوب غرب (هلمند، فراه، هرات، کندهار و نیمروز) پروسه آگاهی دهی در پروژه پایپ لاین گاز از ترکمنستان به افغانستان، پاکستان و هندوستان (TAPI) را به کندی مواجه ساخته است،
- مشکلات امنیتی در ساحه دندغوری و دند شهاب الدین و مشکلات استملاک زمین در ولایات بغلان و کابل کار پروژه سب استیشن 500 کیلوولت در دشت الوان شهر پلخمیری و لین انتقال ۵۰۰ کیلوولت الی ارغندی و سب استیشن ۵۰۰ کیلوولت در ارغندی را بطی ساخت است،
- کمبود امکانات مالی و وسایل و تجهیزات برای مهار ویروس کرونا از جمله نبود آکسیجن، ماشین های تشخیصیه ویروس کرونا، ماشین های تنفس مصنوعی و کمبود کیت های تشخیصیه ویروس (کوید 19) در سطح ولایت کشور،
- پایین بودن سطح مصرف واحد های بودجوی طی شش ماه اول سال مالی 1399 کمتر از 30٪ درصدی بودجه انکشافی را به مصرف رسانیده اند،
- عدم ثبت معلومات دقیق پروژه های انکشافی شامل بودجه ملی، اکثر وزارت ها و ادارات در سیستم نظارت و گزارش دهی مرکزی و ولایتی وزارت اقتصاد یا CMRS.

پیشنهادهای:

- شیوع ویروس کرونا در کشور به عنوان یک واقعیت قبول شده عنوان می شود، فلذا بهتر است تا پالیسی سازش یا توافق (Virus Friendly Environment) در خصوص تطبیق فعالیت های انکشافی از طرف ادارات/وزارت های سکتوری تدوین و عملی گردد،
- ایجاد کمیته های تخنیکي در سطح واحد های بودجوي به منظور بررسی و جستجو راه حل مناسب برای موضوعات تدارکاتی، آغاز کار پروژه های انکشافی و معضلات تخنیکي نیاز پنداشته میشود.
- تامین امنیت پروژه (TAPI) در مسیر پایپ لاین انتقال گاز در ولایات هلمند، فراه، هرات، کندهار و نیمروز،
- تامین امنیت پروژه برشنا شرکت در ساحه دند غوری و شهاب الدین و حل مشکلات استملاک زمین در ولایات بغلان و کابل،
- از اینکه مصرف بودجه انکشافی آن واحد های بودجوي که مطابق پلان پایین است که البته طی شش ماه اول سال مالی باید 50٪ مصرف میداشتند که صورت نگرفته است و باید واحد های بودجوي تلاش نمایند تا در قسمت مصرف و تطبیق به موقع پروژه های شان در ربع بعدی تلاش نمایند،
- فعال نمودن کمیته های عالی و عاجل ایمرجنسی در سطح مراکز ولایات کشور به منظور تصمیم گیری به موقع راجع به کاهش ویروس کرونا،
- برای دیجیتلی سازی گزارش های مرتبط به پروژه ها و تسهیل حق دسترسی به اطلاعات پیشنهاد می گردد تا ادارات سکتوري گزارش های پیشرفت پروژه های سکتوري خویش را ربع وار شامل سیستم سی ام ار اس نمایند.

شرح گزارش

زیربنا و منابع طبیعی

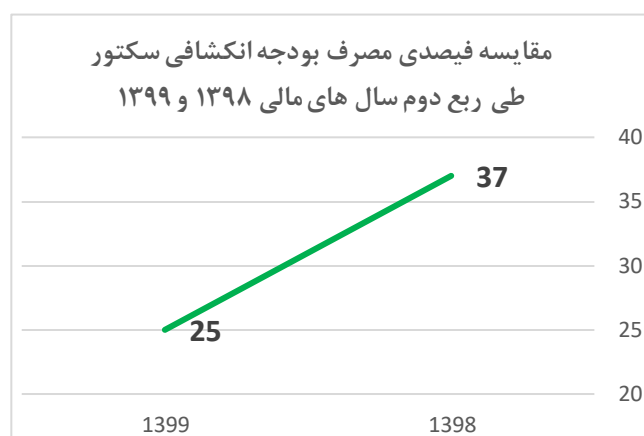
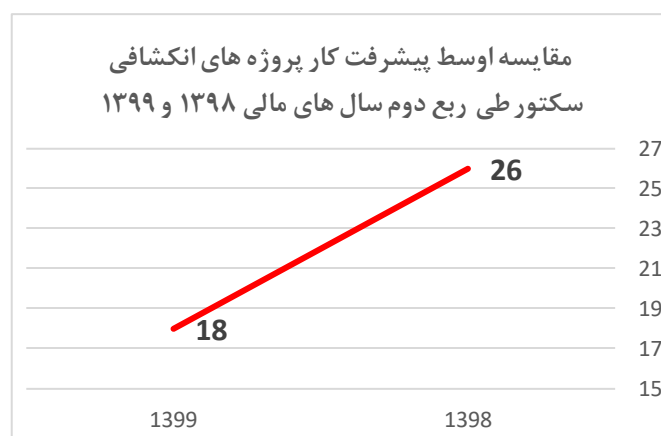

وضعیت مصرف بودجه (میلیون افغانی)	
64,526.7	مجموع بودجه
30,323.1	بودجه اختیاری
34,103.2	بودجه غیر اختیاری
16,249.7	مجموع مصرف
25%	فیصدی مصرف

وضعیت تطبیق پروژه های انکشافی	
عناوین	عمده
تکمیل شده	22
در حال تطبیق	171
آغاز نشده	47
متوقف شده	20
در حال تدارکات	24
عدم گزارش	14
مجموع پروژه ها	284
پشرفت فزیکي	18%

چگونگی تحقق بودجه انکشافی (میلیون افغانی)					وضعیت پروژه های انکشافی							
فیصدی مصرف	مصرف	مجموع بودجه	غیر اختیاری	اختیاری	اوسط پیشرفت کار	آغاز نشده	متوقف	در حال تدارکات	تحت کار	تکمیل شده	تعداد پروژه	واحد بودجی
4%	83.4	2,115.6	1,515.6	600.0	9	4	1	0	9	0	14	مخابرات و تکنالوژی معلوماتی
34%	324.2	940.0	230.0	710.0	11	0	0	0	9	0	9	معادن و پترولیوم
26%	4,414.7	17,017.7	10,684.9	6,332.8	32	13	8	15	40	10	86	اداره ملی سرکها
0%	0.0	50.0	0.0	50.0	0	0	0	2	20	0	22	ترانسپورت جاده
65%	3,366.5	5,181.0	100.0	5,081.0	40	4	0	2	10	1	17	اداره هوانوردی
14%	552.6	4,055.5	5,100	3,955.0	14	5	0	1	6	2	14	اداره خط آهن
34%	2,709.9	7,939.2	3,522.7	4,416.5	17	5	3	2	13	2	25	اداره تنظیم آب
4%	64.6	1,480.5	312.0	1,168.5	15	3	6	1	8	3	21	اداره تنظیم انرژی
20%	2,862.1	14,335.4	13,985.4	350.0	18	5	1	1	15	2	24	د افغانستان برشنا شرکت
0%	0.0	41.0	0.0	41.0	0	1	0	0	0	0	1	کمیسیون عالی انرژی اتمی

17%	837.0	4,928.6	823.5	4,105.1	28	2	0	0	12	0	14	وزارت امور شهرسازی
12%	456.0	3,810.7	2,929.1	881.7	8	2	1	0	6	0	9	شاروالی کابل
12%	218.2	1,803.0	-	1,803.0	34	1	0	0	12	1	14	اداره انکشاف زون پایتخت
50%	347.7	700.0	-	700.0	44	2	0	0	7	1	10	شرکت آبرسانی و کانالیزاسیون افغانستان
10%	12.8	128.5	-	128.5	10	0	0	0	4	0	4	اداره ملی محافظت از محیط زیست
25%	16,249.7	64,526.7	34,103.2	30,323.1	18	47	20	24	171	22	284	مجموع

دستاوردهای عمده سکتور:

- وصل شرکت های مخابراتی اتصالات، روشن، ان تی ان، افغان بیسیم و سلام با زیربنا نکسا (پروژه ایجاد مرکز تبادلۀ انترنت)؛
- تکمیل ترمیم و بازسازی 15 پسته خانه (پروژه توسعه و مدرن سازی خدمات پستی).

تحلیل اثرات شیوع ویروس کرونا (کوید 19) بر سکتور زیربنا و منابع طبیعی:

اداره هوانوری ملکی:

از اثر شیوع ویروس کرونا در جهان، عواید اداره هوانوردی ملکی طی ربع دوم سال مالی 1399 مبلغ (40) میلیون دالر کاهش یافته است، این در حالی است که بعد از شیوع ویروس (کووید 19) تمام پرواز های خارجی متوقف و پرواز های داخلی قسماً محدود شده است.

نظر به معلومات ارایه شده این اداره، قبل از انتشار ویروس کووید 19 در یک شبانه روز به تعداد (400) پرواز از فضای افغانستان عبور میکرد که از هر پرواز مبلغ (700) دالر حق العبور دریافت می نمود. به این اساس در ظرف 24 ساعت عواید از ناحیه پرواز های عبوری مبلغ (280,000) دالر و در یک ماه بالغ بر (8.4) میلیون دالر میگردد.

به اساس معلومات شرکت هوایی کام ایر، این شرکت در ربع دوم سال مالی 1399 از رهگذر شیوع ویروس کرونا و توقف پرواز های داخلی بین المللی خویش، مبلغ (20) میلیون دالر یعنی 80 فیصد عواید خویش را از دست داده است. همچنان شرکت هوایی آریانا نیز از این ناحیه مبلغ (12) میلیون دالر ضرر نموده است.

به عباره دیگر، شرکت آریانا طی ربع دوم سال مالی 1399 نظر به پلان خویش (62) فیصد عواید را از دست داده و صرف (38) فیصد عواید خویش را جمع آوری نموده است.

شایان ذکر است شرکت های هوایی آریانا و کام ایر طی همین ربع ده ها پرواز استثنایی به منظور انتقال مسافرین از کشور های هند، ترکیه و عربستان سعودی انجام داده اند. این در حالی است که انجمن بین المللی حمل و نقل هوایی به اساس ارزیابی، گفته است که خطوط هوایی بین المللی طی سال جاری 2020 به علت ویروس کرونا بیش از 200 میلیارد دالر ضرر می کنند.

شرکت برشنا:

کمیته اضطراری مبارزه با ویروس کوید 19 اظهار داشته است که بمنظور کمک به افراد بی بضاعت، صرفیه برق آنعده از ساکنان شهر کابل را که در دوره دوم سال 1399 مالی الی 1,000 افغانی باشد، معاف خواهند نمود. درین رابطه تفاهمنامه میان کمیته متذکره و شرکت برشنا به امضا رسیده ایت

وزارت مخابرات، تکنالوژی معلوماتی و ساینس:

اداره اترا و شرکت های عرضه کننده خدمات انترنتی بنابر وضع قیود روزگردی یا قرنطین از جانب حکومت از اثر انتشار ویروس کرونا در کشور، برای رفع نیازمندی های شهروندان کشور به خدمات انترنت، بسته های انترنتی با قیمت پائین و معرفی بسته های جدید را طی ربع دوم سال مالی 1399 اعلان نمود که قرار ذیل میباشد:

- شرکت اتصالات: بسته (Stay Home, Stay Connected) را اعلام کرد که بسته های (4، 7 و 10 GB) را دو برابر نمود؛
- شرکت مخابراتی سلام 30٪ تخفیف و راه اندازی بسته های خاص برای محصلان ارائه نمود؛
- شرکت مخابراتی افغان بیسیم 30٪ تخفیف های خوب به طور متوسط و 30٪ تخفیف در بسته های مختلف و فروش عمده برای شرکت های خدمات انترنت ارائه میکند.

معارف

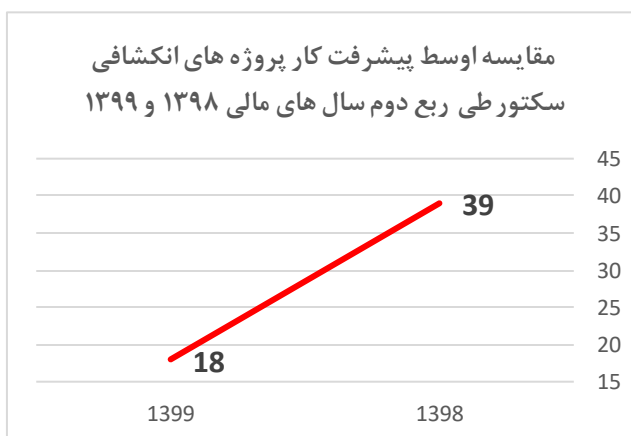

وضعیت مصرف بودجه (میلیون افغانی)	
4,822.4	مجموع بودجه
2,637.2	بودجه اختیاری
2,185.2	بودجه غیر اختیاری
1,309.7	مجموع مصرف
27%	فیصدی مصرف

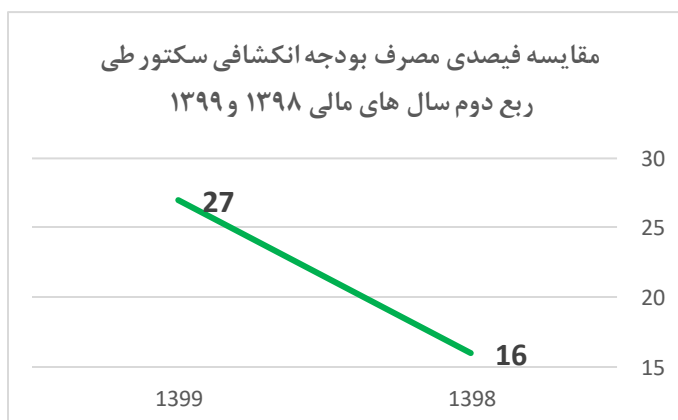
وضعیت تطبیق پروژه های انکشافی	
عناوین	عمده
تکمیل شده	7
در حال تطبیق	60
متوقف شده	3
آغاز نشده	2
در حال تدارکات	8
مجموع پروژه ها	80
پشرفت فزیکي	18%

چگونگی تحقق بودجه انکشافی (میلیون افغانی)					وضعیت پروژه های انکشافی							
فیصدی مصرف	مصرف	مجموع بودجه	غیر اختیاری	اختیاری	اوسط پیشرفت کار	آغاز نشده	متوقف	در حال تدارکات	تحت کار	تکمیل	تعداد پروژه	ادارات
33%	892.1	2,688.6	1,177.7	1,510.9	33	0	1	3	15	1	20	وزارت معارف
20%	257.3	1,300.5	690.5	610.0	22	1	1	2	23	1	28	وزارت تحصیلات عالی
15%	43.9	301.8	138.8	163.0	15	0	0	0	7	3	10	وزارت اطلاعات و فرهنگ
31%	54.4	173.0	0.0	173.0	19	0	0	1	1	0	2	ریاست عمومی رادیو تلویزیون ملی
1%	0.7	65.0	0.0	65.0	1	0	0	0	2	2	4	ریاست عمومی تربیت بدنی
1%	0.5	43.5	27.7	15.8	15	0	0	0	5	0	5	اکادمی علوم
24%	60.8	250.0	150.5	99.5	24	1	1	2	7	0	11	اداره تعلیمات تخنیکي و مسلکي
27%	1,309.7	4,822.4	2,185.2	2,637.2	18	2	3	8	60	7	80	مجموع

مقایسه اوسط پیشرفت کار پروژه های انکشافی
سکتور طی ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

مقایسه فیصدی مصرف بودجه انکشافی سکتور طی
ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

منبع: گزارش واصله از واحدهای بودجی و سیستم نظارت و گزارشدهی مرکزی و ولایتی CMRS/PMRS

دستاوردهای عمده سکتور:

- طرح بدیل ارائه خدمات آموزشی منجانب وزارت معارف در حالت اضطرار از راه دور بصورت آنلاین برای دانش آموزان از طریق اینترنت و یا بدون اینترنت از صنوف اول الی دوازده فراهم ساخت.
- طرح تدریس آنلاین منجانب وزارت تحصیلات عالی برای محصلان در نهاد های دولتی و خصوصی از طریق رسانه ها و اینترنت به گونه آنلاین
- تمویل تعداد (18) پروژه های انکشافی با مبلغ مجموعی (28.3) ملیون دالر از بودجه غیراختیاری یا کمک های خارجی
- جمع آوری مبلغ (1.3) ملیون دالر عواید در سکتور معارف از وزارت های اطلاعات و فرهنگ ، ریاست رادیو تلویزیون ملی و وزارت تحصیلات عالی؛
- ایجاد شغل دائمی برای تعداد (687) تن در تطبیق پروژه های انکشافی سکتور معارف؛
- تکمیل کار تعداد (7) پروژه انکشافی سکتور معارف؛
- ایجاد سیستم و ترتیب طرز العمل رسیدگی به شکایات امور اکادمیک در ریاست نظارت و ارزیابی امور اکادمیک؛
- ارائه تسهیلات در طی مراحل اسناد فارغان نهاد های تحصیلات عالی و طی مراحل و تایید پلان استراتژیک نهادهای تحصیلات عالی دولتی و خصوصی؛
- برای سال مالی 1399 در برنامه اقراء برای وزارت معارف به تعداد (1,946) باب مکتب جدید پلانگذاری شده است که از جمله به تعداد (837) باب مکتب تحت کار و کار فزیک (318) باب مکتب تکمیل گردیده است.
- ارایه سفارشات صحی جهت مبارزه با ویروس کرونا برای شاگردان، معلمان و کارکنان اداری و خدماتی.

تحلیل چگونگی تحقق شاخص های اهداف انکشاف پایدار:

الف : شاخص های بخش وزارت معارف:

1- شاخص نسبت توازن جنسیتی شمولیت در دوره:

- ابتدائیه در سال (2018) رقم (0.68)٪ و در سال (2019) به (0.70)٪ ارتقا نموده.
 - متوسطه در سال (2018) رقم (0.59)٪ و در سال (2019) به (0.61)٪ ارتقا نموده.
 - لیسه در سال (2018) رقم (0.56)٪ و در سال (2019) به رقم (0.57)٪ ارتقا نموده.
- که ارقام شاخص های ابتدائیه، متوسطه و لیسه بالاتر ترتیب افزایش (0.02) فیصد و (0.02)٪ و (0.01) فیصد را در سال 2019 احتوا مینماید .

2- شاخص فیصدی شاگردان دوره ابتدائیه که لسان دوم با لسان اصلی شان لسان تدریس میباشد.

در سال 2018 رقم این شاخص (70.5) فیصد بوده که در سال 2019 به رقم (71) فیصد ارتقا نموده که این شاخص افزایش (0.5) فیصد را به مقایسه سال 2018 نشان میدهد .

3- اوسط مصارف تعلیمی برای هر شاگرد براساس :

الف : دوره تعلیمی – ابتدائیه – متوسطه ولیسه : در سال 2018 بالترتیب (48) دالر، (70) دالر و (76) دالر بوده که این رقم در سال 2019 بالترتیب (49) دالر، (71) دالر و (71) دالر را احتوا مینماید.

ب: فیصدی اوسط مصارف با لای هر شاگرد از عاید سرانه تولید ناخالص داخلی :

رقم این شاخص در سال (2018)، (9.4) فیصد بوده که در سال (2019)، (9.6) فیصد ارتقا نموده این رقم (0.2) فیصد افزایش را نشان میدهد.

4- شاخص فیصدی معلمان مسلکی مطابق به معیارهای تعیین شده بر اساس دوره :

الف : ابتدائیه : در سال 2018 رقم این شاخص (45)٪ بوده و در سال 2019 به (47)٪ ارتقا نموده که این رقم افزایش (2)٪ را نشان میدهد.

ب: متوسطه در سال 2018 رقم این شاخص (20)٪ بوده و در سال (2019) به (22)٪ ارتقا نموده که این رقم افزایش (2)٪ را احتوا مینماید.

ج: لیسه : در سال 2018 رقم این شاخص (14)٪ بوده و در سال 2019 (16)٪ ارتقا نموده که این رقم افزایش (2)٪ را نشان میدهد

5- شاخص نسبت شاگرد بر معلم مسلکی براساس دوره :

الف : ابتدائیه : در سال 2018 رقم (73)٪ بوده و در سال (2019)، (70)٪ را احتوا مینماید که این رقم کاهش (3)٪ را نشان میدهد.

ب: متوسطه : در سال 2018 رقم (51)٪ بوده و در سال (2019) به (49)٪ که این رقم کاهش (2)٪ را نسبت به سال 2018 احتوا مینماید.

ج: لیسه : در سال 2018 رقم (48)٪ بوده و در سال (2019) به (46)٪ نشان داده شده که این رقم کاهش (2)٪ را احتوا مینماید.

6- شاخص فیصدی معلمانانی که در 12 ماه گذشته برنامه های داخل خدمات را سپری نموده اند .

این شاخص در سال (2018) به رقم (14)٪ بوده که در سال (2019) به (16)٪ ارتقا نموده که افزایش (2)٪ را نسبت به سال 2018 احتوا مینماید.

ب: در بخش وزارت تحصیلات عالی

1. فیصدی جدید الشمولان اناث نهاد های تحصیلات عالی دولتی:

در سال 1398 برای این شاخص (25.09)٪ تارگیت تثبیت گردیده بود که این رقم در گزارش ارایه شده وزارت تحصیلات عالی (28.74)٪ را نشان میدهد و رقم ارایه شده (3.65)٪ افزایش را نشان میدهد.

2. تعداد محصلان دوره دوکتورا نهاد های تحصیلات عالی دولتی:

در سال 1398 برای شاخص فوق (144) تن محصل تارگیت تثبیت گردیده بود، که این رقم در گزارش ارائه شده وزارت تحصیلات عالی به (274) تن محصل افزایش یافته است و رقم ارائه شده تعداد (130) تن محصل افزایش را نشان میدهد.

ج: در بخش اطلاعات و فرهنگ

1. سهم گردشگری در تولید ناخالص داخلی :

برای شاخص فوق در سال 2018 حدود (1٪) تارگیت تعیین گردیده بود که در ختم سال 2019 این رقم به (1.5٪) افزایش نمود.

2. نسبت اشتغال در صنعت گردشگری :

برای شاخص فوق در سال 2018 حدود (0.72٪) تارگیت تعیین گردیده بود که در ختم سال 2019 این رقم به (9.84٪) افزایش نمود است.

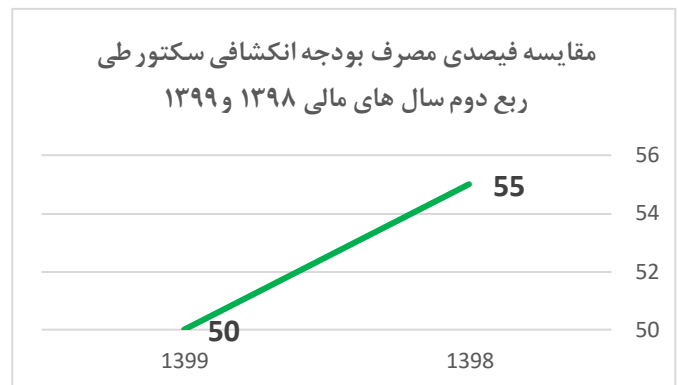
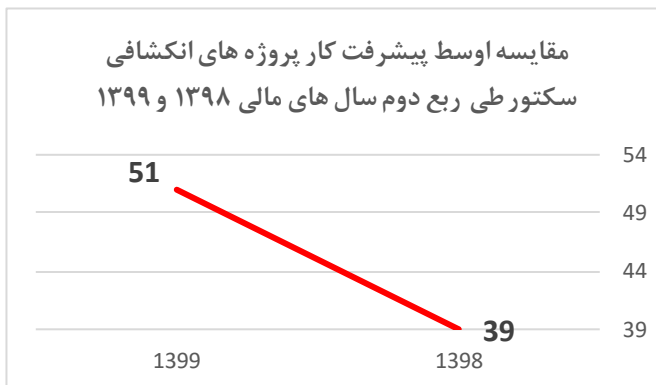
وضعیت مصرف بودجه (میلیون افغانی)	
مجموع بودجه	15,480.1
بودجه اختیاری	5,267.3
بودجه غیر اختیاری	10,212.8
مجموع مصرف	7,812.3
فیصدی مصرف	50%

وضعیت تطبیق پروژه های انکشافی	
عناوین	عمده
تکمیل شده	0
در حال تطبیق	49
متوقف شده	2
آغاز نشده	0
در حال تدارکات	3
مجموع پروژه ها	54
پشرفت فیزیکی	51%

چگونگی تحقق بودجه انکشافی (میلیون افغانی)					وضعیت پروژه های انکشافی							
فیصدی مصرف	مصرف	مجموع بودجه	غیر اختیاری	اختیاری	اوسط پیشرفت کار	آغاز نشده	متوقف	در حال تدارکات	تحت کار	تکمیل	تعداد پروژه	ادارات
50%	7,812.3	15,480.1	10,212.8	5,267.3	51	0	2	3	49	0	54	وزارت صحت عامه

دستاوردهای عمده سکتور:

- اعمار ساختمان شفاخانه های کوید 19، دوصد بستر در ولایت هرات، 100 بستر کوید 19 در ولایت ننگرهار و 100 بستر کوید 19 در ولایت قندهار،
- عرضه خدمات صحتی اساسی و خدمات اساسی شفاخانه ای در 31 ولایت کشور در بخش های EPHS و BPHS در تمام مراکز صحتی و شفاخانه ها توسط موسسات دولتی و غیر دولتی،
- طرح اجازه تشخیص و درمان ویروس کرونا به شفاخانه های خصوصی و عقد قرارداد با شفاخانه های خصوصی غرض تشخیص و درمان بیماری کرونا (کوید 19)،
- مصرف شدن مبلغ (101.37) میلیون دالر یا (51) فیصد از بودجه انکشافی در تطبیق و عملی شدن کار پروژه های انکشافی سکتور صحت طی ربع دوم،
- منظوری و تحت اجراء قرار گرفتن تعداد (54) پروژه انکشافی منظور شده،

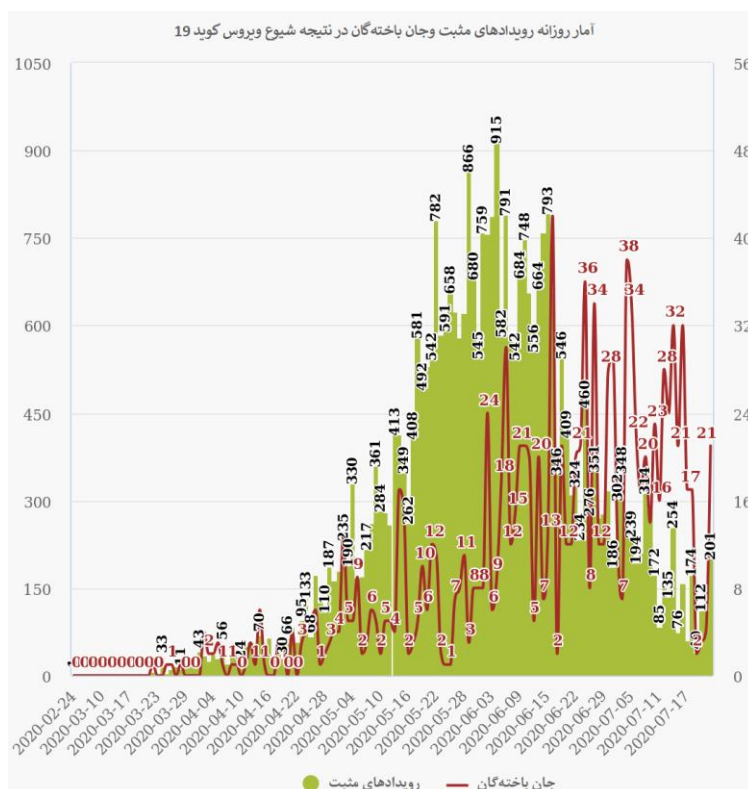
- وزارت صحت عامه طرح آغاز تشخیص و درمان ویروس یا بیماری کرونا را پس از منظوری مقام عالی ریاست جمهوری به شفاخانه های خصوصی مورد تطبیق قرار داد تا با سکتور دولتی (شفاخانه های دولتی) دوشا دوش در مقابل این ویروس مهلك مباره همه جانبه نمایند و عقد قرارداد با سکتور خصوصی در برابر ویروس کرونا نتیجه خوبی را در تشخیص هر چه زودتر و جلوگیری از شیوع این بیماری بدست آوردند،
- از اثر تطبیق پروژه های انكشافی در سکتور صحت، برای تعداد (18576) تن ذکور و (5729) اناث شغل ایجاد شده است.

تاثیرات ویروس کرونا (کویید 19) بالای سکتوری صحت و زندگی مردم:

با وجودیکه ویروس کرونا یک مرض جهانی بوده که در کشور های مختلف علایم مثبت و منفی به جا گذاشته از جمله افغانستان نیز خسارات مالی و جانی را از اثر شیوع این ویروس چرخه های اقتصادی به رکود مواجه شده نظام اقتصادی کشور برهم خورده و میزان بیکاری از قبل بیشتر گردید، اما در پهلوی اینها تاثیرات منفی و بدی را در جهت ارائه و عرضه خدمات صحتی که همه کارکنان صحتی با کمبود وسایل و تجهیزات مواجه بوده و نتوانستند بخوبی در برابر این ویروس مبارزه نمایند.

سکتور صحت که با چالش بزرگ چون نبود پرسونل صحتی مجرب، نبود ادویه جات با کیفیت، نبود و سایل و تجهیزات لابراتواری، کمبود پرسونل صحتی مواجه بوده و هنوز هم نتوانسته است رضایت هموطنان را حاصل نماید.

در اواخر سال 2019 با ظهور ویروس مهلك و واگیر (کرونا) که همه جهان هستی را به چالش و بحران اقتصادی و مالی مواجه ساخته است و تماماً کشور های جهان اول و دوم بخصوص کشور های توسعه یافته نیز از آسیب و گزند این ویروس با چالش های بزرگ مالی مواجه شده اند که باعث زیان مالی میلیارد ها دالر شده و بازار های سهام دولت ها را به کاهش ارزش و بهای سهام مواجه ساخته است و کشور های در حال توسعه که هنوز جدیداً پا به عرصه توسعه یافتگی نهاده است و هنوز با فقر، بیکاری، نبود عرضه خدمات صحتی معیاری دست و پنجه نرم میکنند این ویروس مهلك ضربه محکم به افراد فقیر جامعه وارد نموده و حتی باعث سیر نزولی رشد اقتصادی نیز گردید.

مجموع نمونه های تست شده

87,794

درمان شده گان

25,358

رویدادهای مثبت

36,368

جان باختگان

1,270

رویدادها فعال

9,740

تحلیل رشد شاخص های اهداف انکشاف پایدار کشور برای سکتور صحت قرار ذیل ارائه میگردد:

1. شاخص شیوع سوء تغذی حاد در اطفال کمتر از پنج سال (نسبت قد برسن):
این شاخص در سال 2018 از $(\frac{8.9}{\%})$ به $(\frac{8.5}{\%})$ در سال 2019 کاهش یافت که حدود (0.4) فیصد کاهش را در محو انواع سوء تغذی در اطفال کمتر از 5 سال داشت است.
2. شاخص نسبت مرگ و میر مادران در هر 100 هزار ولادت زنده :
شاخص فوق در سال 2018 از 1550 واقع مرگ و میر مادران در سال 2019 به 1500 واقعات کاهش نمود که حدود 50 واقع مرگ و میر کمتر نسبت به سال قبل بوده است.
3. شاخص میزان مرگ و میر اطفال زیر سن 5 سال (در هر یک هزار ولادت های زنده):
در سال 2018 شاخص مرگ و میر اطفال از 50 طفل به 48 طفل در سال 2019 تقلیل یافت که نسبت 2 طفل را نظر به سال قبل داشته است.
4. شاخص میزان مرگ و میر نوزادان (در هر یک هزار ولادت های زنده):
این شاخص از سال 2018 از 34 نوزاد به 32 نوزاد کاهش نمود که در سال 2019 با کاهش مرگ و میر 2 نوزاد کمتر صورت گرفت.
5. شاخص تعداد واقعات توبرکلوز در هر صد هزار نفوس در یک سال گذشته :
شاخص فوق در سال 2018 از 174 واقعه ملوس به توبرکلوز به 159 واقعه کاهش نمود است.
- 7- شاخص تعداد واقعات ملاریا در هر یک هزار نفر در یک سال گذشته :
این شاخص در سال 2018 از 10 نفر مبتلا به ملاریا به 9 نفر در سال 2019 کاهش یافت که نظر به سال قبل یک نفر کمتر از سال پار بوده است.

زراعت و انکشاف دهات

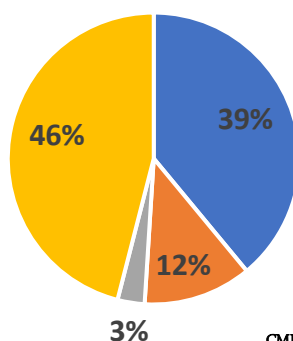
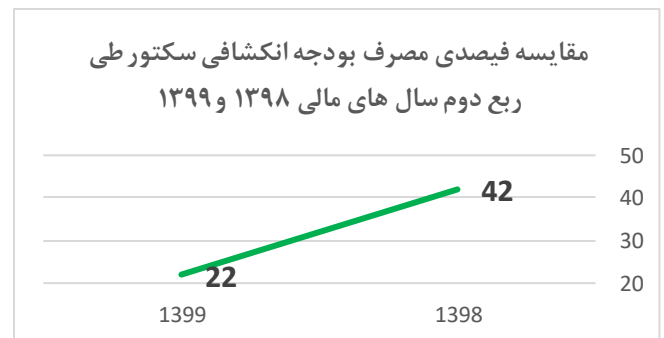
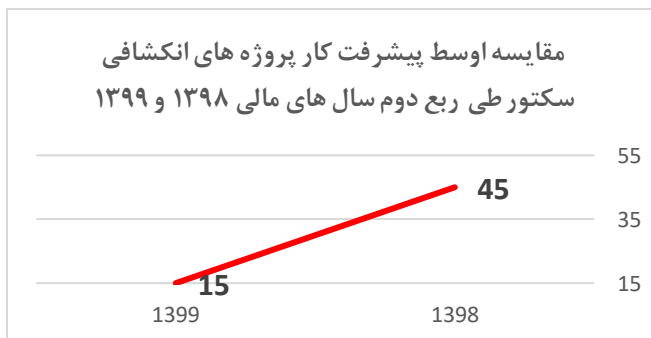
وضعیت مصرف بودجه (میلیون افغانی)	
35,208.2	مجموع بودجه
10,288.0	بودجه اختیاری
24,920.2	بودجه غیر اختیاری
7,833.70	مجموع مصرف
22%	فیصدی مصرف

وضعیت تطبیق پروژه های انکشافی	
عناوین	عمده
تکمیل شده	2
در حال تطبیق	49
آغاز نشده	0
در حال تدارکات	0
متوقف	2
مجموع پروژه ها	53
پیشرفت فیزیکی	15%

چگونگی تحقق بودجه انکشافی (میلیون افغانی)						وضعیت پروژه های انکشافی						
فیصدی مصرف	مصرف	مجموع بودجه	غیر اختیاری	اختیاری	اوسط پیشرفت کار	آغاز نشده	متوقف	در حال تدارکات	تحت کار	تکمیل	تعداد پروژه	ادارات
17%	1,456.1	8,371.6	5,900.6	2,471.0	28	0	2	0	26	2	30	وزارت زراعت آبیاری و مالداري
0	-	-	0.0	0.0	0	0	0	0	5	0	5	وزارت مبارزه علیه مواد مخدر
24%	6,269.9	26,131.5	18,634.5	7,497.0	21	0	0	0	14	0	14	وزارت احیاء و انکشاف دهات
15%	107.6	705.0	385.0	320.0	10	0	0	0	4	0	4	معینیت اراضی وزارت شهر سازی
22%	7,833.70	35,208.2	24,920.2	10,288.0	15	0	2	0	49	2	53	مجموع

تقسیمات اراضی

- کوه ها و سایر
- اراضی قابل کشت
- جنگلات
- چراه گاهای دایمی

منبع: گزارش واصله از واحدهای بودجی و سیستم نظارت و گزارشدهی مرکزی و ولایتی CMRS/PMRS

دستاوردهای عمده سکتور:

- تکمیل و بهره برداری گدام 250 متریک تن در ولایت سرپل در سال جاری،
- احداث 1,190 باغچه خانگی، سبزیجات با نصب سستیم آبیاری قطره ئی و 82 هکتار باغهای متراکم و نیمه متراکم شامل 22 هکتار باغ های متراکم لیمو ومالته در ولایت ننگرهار، کنر و لغمان، ایجاد 230 باب باغچه های خانگی برای خانم ها و احداث 4,000 هکتار باغهای جدید درختان مثمر؛
- احیای مجدد 1,318.8 هکتار باغ های کهنه،
- توزیع تخم برای 2,000 هکتار باغ های جدید پسته، توزیع هنگ و زیره برای کشت، بحیث نبات دومی در 100 هکتار باغهای نواحداث شده پسته؛ توزیع تخم سبزیجات برای 15,600 باغچه خانگی.
- حفر 12,4000 چقرک و بذر مستقیم پسته در بادغیس
- غرس 17,170 نهال چارمغز در کنر و 6335 در پکتیا و غرس 160,000 نهال پسته در سمنگان.
- آموزش برای 10,976 تن مالداران کوچی در خدمات صحت حیوانی و ترویجی و حمایت ماهوار از 155 یونت ساحوی وترنری
- 1.8 میلیون جریب زمین سروی گردیده است و 0.5 میلیون جریب علفچر ثبت گردیده است که بالاتر از 17.8٪ اجراءات گردیده است،
- وزارت احیاء و انکشاف دهات توانسته است به تعداد 124 شورا بسیج، 129 شورا را انتخاب، 186 کلستر های ایجاد و 124 پلان های انکشافی را تکمیل نماید،
- حفاری 44 حلقه چاه با نصب پمپ دستی و سولر، اعمار 14 عدد ذخیره آب، اعمار و ترمیم 15 شبکه آبرسانی، ذخیره آب، اعمار 12,500 متر کانال را به پایه اکمال رسانیده است،
- وزارت احیاء و انکشاف دهات توانسته است 108 کیلو متر سرک و 558 متر پل را در افغانستان تکمیل و به بهره برداری سپرده است. همچنان طی همین سال این وزارت توانسته است 500 کیلو متر سرک تحت پوشش حفظ و مراقبت این وزارت قرار دارد که از اثر آن برای 51,500 تن مردان و 5,900 تن زنان که مجموع آن 57,400 تن میگردد شغل ایجاد نموده است،
- برنامه ملی توانمند سازی اقتصادی زنان روستائی با ایجاد فرصت های شغلی برای 1,500 تن عودت کننده گان فراهم سازد و به تعداد 220 پایه گارگاه قالین بافی برای عودت کننده گان در ولایت هرات توزیع نموده است.

یافته های کلیدی:

- در سال 1398 نسبت بارندگی وافر حاصلات گندم للمی نظر به سال 1398 افزایش چشمگیر یافته است و برعکس حاصلات گندم زمین های آبی نسبت بارندگی های بی موقع کاهش یافته است، همچنان پیش بینی میگردد که حاصلات سکتور باغداری در سال جاری افزایش خواهد یافت،
- در سال جاری میزان تولید خربوزه ولایت نیمروز به 700 هزار تن رسید،
- حاصلات بادام ولایت زابل 12 فیصد افزایش یافته است،
- حاصلات بادام ولایت بلخ 30 فیصد افزایش یافته و تولید آن به بیش از 400 هزار تن خواهد رسید،
- انگور ولایت هلمند در سال جاری به 90 هزار تن خواهد رسید که نظر به سال های قبل افزایش را نشان میدهد،
- حاصلات پسته در بادغیس به بیش از دو برابر افزایش یافته است،

- حاصلات خربوزه ولایت بادغیس افزایش قابل ملاحظه نموده است،
- در ولایت کندهار 48 سردخانه صفری برای نگهداشت انار با مصرف 124 میلیون افغانی عنقریب به بهره برداری سپرده خواهد شد و زمینه کار را برای صد های نفر مساعد خواهد نمود،
- فارم بزرگ پرورش ماهی در کندهار به بهره برداری سپرده شد که مساحت 42 جریب زمین را احتوا مینماید و ظرفیت پرورش 2 میلیون چوچه ماهی را دارد.

پیآمدهای احتمالی کرونا در سکتور زراعت افغانستان:

- فاسد شدن اغلب تولیدات زراعتی: فاسد شدن اغلب تولیدات زراعتی به ویژه سبزیجات و محصولات گلخانه‌ای و کاهش خریداران به دلیل شرایط پیش آمده موجب به فروش نرفتن یا اتلاف آن‌ها شده است،
- کاهش تولید: با ماندن در خانه پس از شیوع کرونا، رها کردن شغل به دلیل ترس از مبتلا شدن به بیماری یا اعمال قرنطین، عرضه نیروی کار کاهش یافته است. در صورت طولانی شدن بحران کرونا، تولید بخشی از محصولات زراعتی مانند تولید گل های زینتی غیر ضروری تلقی شده و با کاهش شدید تولید مواجه خواهند شد هم چنین با خانه نشین شدن مردم و با تغییر در الگوی مصرف، تولید بخش قابل توجهی از تولیدات صنایع غذایی با کاهش مواجه خواهد شد. لذا تولید در بخش زراعتی به ویژه خدمات مرتبط (در زنجیره عمده فروشی و خرده فروشی) و صنایع تبدیلی کاهش می یابد.
- ویروس کرونا و موج بی کاری کارگران فصلی: با توجه به این که در افغانستان از نیروی کار محلی استفاده می شود، کمبود نیروی کار کمتر در افغانستان بروز خواهد کرد، اما شاهد مهمترین مشکلاتی که می توان انتظار داشت، توزیع نامتناسب نهاده های زراعتی و بازاریابی محصولات باشد که شامل عدم دسترسی یکسان به بذر، کود کیمیایی، آفت کش ها و سایر نهاده ها می شود و می تواند تولید محصولات زراعتی را محدود کرده و محصولات موجود را با افزایش قیمت مواجه کند.
- از طرفی اثرات اقتصادی مهمی در خانواده های روستایی و اقتصاد ملی زراعتی در پی داشته باشد؛ قسمی که فعلاً توجه دولت و بخش خصوصی که البته به درستی در زمان شیوع کرونا معطوف به اختصاص امکانات لوژیستیکی و تأمین نهاده ها به سوی تولید محصولات بهداشتی رفته به ناچار حمل و نقل و تولید زراعت را نیز متأثر می کند؛ ممانعت های جاده ای و به سر بردن شهرها در قرنطین برای حمل و نقل نهاده ها و محصولات در بخش های مختلف کشور به خصوص در روستاها، می تواند تولید توزیع و بازار رسانی محصولات زراعتی را دچار اختلال کرده و همین مسأله بر روی قیمت نهایی محصولات تأثیر داشته باشد؛
- در مورد محصولات صادراتی نیز این موارد صادق بوده و محدودیت های حمل و نقل بین المللی می تواند میزان صادرات و واردات محصولات زراعتی را در این باره کاهش دهد.

راهکار مقابله با پیآمدهای کرونا در سکتور زراعت با تاکید بر تمرکز روی فن آوری های دنیای زراعتی:

استفاده از بلاکچین، یکی از تکنولوژیهای محبوب سال های اخیر است. بلاکچین (Block Chain) نه یک شرکت است و نه یک برنامه خاص، بلکه یک روش تکنالوژیکی باز است که با روشی کاملاً جدید مجموعه ای از اطلاعات را در اینترنت، بدون این که شخص یا شرکت واحدی کنترولی روی آن داشته باشد، مدیریت می کند. با وجود این که اکثر مردم بلاکچین را با کاربردهای آن در تولید ارزهای الکترونیکی می شناسند، اما دنیا زراعت نیز در حال بهره گیری از این تکنالوژی است. بطور مثال شرکت های

چند ملیتی بازرگانی، تاکنون توانسته ۶۰۰ هزار تن محصول زراعتی (شامل سویا) را با استفاده از این فناوری در سال ۲۰۱۷ در کشور چین به فروش رسانده است،

این فناوری می تواند از تمرکزگرایی تجاری در کشورهای دارای انحصار جلوگیری کرده و قراردادهایی با منفعت مناسب را در هر جایی از جهان طرح ریزی کند.

یکی از راهکارهای این روش، پی گیری معاملات مربوط به زراعت و زنجیره تولید است، از این طریق می توان مقدار فروش محصولات زراعتی را در مکان های مختلف به دست آورده و بهترین برنامه کشت تا برداشت را برای هر ناحیه جغرافیایی ارائه داد تا با بهترین قیمت و بالاترین کیفیت به نزدیک ترین بازار ارائه شود. شعار کاربران این فناوری چنین است (هیچ باری روی زمین نمی ماند؛ تمام محصولات در هر زمانی در دسترس اند).

انحصار غذا در تمام کشورهای جهان تهدیدی است که همواره اقتصاد کشورهایی که به دنبال تحقق استقلال سیاسی و خودکفا شدن هستند را تهدید می کند و با ظهور ویروس همه گیر کرونا بیش تر خود را نشان داده است. روی هم رفته یکی از مهم ترین راهکارهایی که برای جلوگیری از پی آمدهای این پدیده، هوشمندسازی زنجیره تأمین و تولید در زراعت است. از همین خاطر توجه به تکنالوژی های نگهداری طولانی مدت محصولات زراعتی، توزیع هوشمند محصولات زراعتی و هم چنین گسترش تولیدات گلخانه ای و خارج از فصل مد نظر قرار می گیرند.

بطور خلاصه باید گفت که هوشمندسازی زنجیره کشاورزی، ارتقای سیستم های نگهدارنده طولانی مدت محصولات کشاورزی و صنایع تبدیلی و توجه به تولیدات گلخانه ای خارج از فصل، چه در شرایط عادی و چه در شرایط اضطرار، یک راهکار به صرفه و تکنیکی است که می تواند تضمین کننده توسعه تولید پایدار، امنیت غذایی و متعادل کننده اقتصاد بخش زراعتی باشد.

در شرایط عادی این راه حل می تواند کاهش ضایعات غذایی، افزایش سودمندی تولید، توزیع و مصرف، امکان ارائه نوآوری در زنجیره و بسیاری نتایج مثبت دیگر را در پی داشته باشد؛ اما در چنین شرایط اضطراری به نظر می رسد که می توان با راه حل یاد شده تأثیر اقتصادی چنین بلایی را کمتر ساخت.

انطباق دهی شاخص های اهداف انکشافی پایدار و چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان

الف: وزارت احیاء و انکشاف دهات

انطباق دهی شاخص های اهداف انکشافی پایدار (SDGs) با دست آورد های برنامه های وزارت احیا و انکشاف دهات

شماره	شاخص های SDG	نام برنامه	اقدامات وزارت
1	6.1، دسترسی مساویانه و همگانی به آب آشامیدنی مصئون با قیمت قابل استطاعت.	2- برنامه ملی آب رسانی و حفظ الصحه محیطی	برنامه ملی آب رسانی و حفظ الصحه محیطی طی ربع دوم سال مالی 1399 توانسته (15) باب شبکه آبرسانی ، (44) حلقه چاه با نصب پمپ دستی و سولر، و (14) باب ذخیره آب و (12500) متر کانال اعمار و ترمیم نماید.
2	9,3 ایجاد زیربنای باکیفیت، قابل اعتماد، پایدار و مقاوم، بشمول زیربناهای منطقه وی و فرامرزی، جهت حمایت انکشاف اقتصادی و رفاه بشری، با تمرکز روی دسترسی مساویانه و قابل استطاعت برای همه.	برنامه ملی راه سازی روستایی	برنامه ملی راه سازی روستایی: طی ربع دوم سال مالی 1399 به درازای (81) کیلو متر سرک، (158) متر پل را در 34 ولایت افغانستان تکمیل و به بهره برداری سپرده است. همچنان (500) کیلو متر سرک تحت پوشش حفظ و مراقبت این برنامه قرار دارد. انکشاف زیربنا در چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان به پیش میرود

شماره	شاخص ANPDF	نام برنامه	اقدامات وزارت
1	در چهار سال آینده مجموعاً 12000 شوری محلی را به عرضه خدمات تحت پوشش قرار خواهد داد	برنامه ملی میثاق شهروندی	توسط برنامه ملی میثاق شهروندی طی ربع دوم سال 1399 به تعداد (124) شورا های انکشافی را بسیج، (129) شورا را انتخاب، (124) پلان های انکشافی را تکمیل و به تعداد (186) کلستر را ایجاد نموده است برنامه ملی میثاق شهروندی، زیر چتر انکشاف زیربنا در چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان به پیش میرود.

ب: وزارت زراعت، آبیاری و مالداري

ریاست زراعت و انکشاف دهات چگونگی پیشرفت پروژه ها و برنامه های وزارت محترم زراعت را با هدف دوم (محو گرسنگی، تامین امنیت غذایی و بهبود تغذیه و ترویج زراعت پایدار) و دو شاخص آن (1-2-1 فیصدی افراد غیر مصئون از لحاظ مصئونیت غذائی و 1-4-2 نسبت ساحات زراعتی که تحت زراعت مولد و پایدار قرار دارد) و هم چنان با اهداف دوازدهم و پانزدهم مقایسه و در نتیجه دریافتیم که دستاورد پروژه های مذکور در همخوانی و مطابقت با شاخص های اهداف انکشافی پایدار سکتور زراعت قرار دارد.

چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان که یکی از اولویت های اساسی آن برنامه ملی جامع زراعت است که دارای 7 اولویت شامل (۱) آبیاری، (۲) تولید گندم و غلات، (۳) زنجیره ارزش های نباتات باغی، (۴) تولید مالداري، (۵) مدیریت منابع طبیعی با در نظر داشت حساسیت اقلیمی، (۶) ساختار امنیت غذایی و تغذیه و (۷) اصلاح نهاد ها و انکشاف ظرفیت ها) میباشد به اساس تعهد سکتور زراعت در چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان (ANPDF) وزارت زراعت مکلف است تا تولید گندم را در سطح کشور از ظرفیت فعلی 4.55 میلیون تن به 5.9 میلیون تن الی سال 1400 افزایش دهد. ولی از آنجائیکه گندم در این ربع رفع حاصل نگردیده بدین ملحوظ مقایسه و سنجش آن در اخیر سال صورت خواهد گرفت.

در بخش احداث باغ های مثمر میوه جات به اساس شاخص چهار چوب ملی صلح و انکشاف افغانستان احداث باغ ها از (180) هزار هکتار به (230) هزار هکتار الی سال 1400 افزایش گردد اراضی که در سال 1398 تحت پوشش باغ های مثمر میوه جات به شمول تاکستان ها آمده به 222 هزار هکتار رسیده است.

با در نظر داشت چهار چوب ملی صلح و انکشاف افغانستان در بخش ساحات تحت آبیاری در سال 2016 از (2.2) میلیون هکتار به (2.7) میلیون هکتار الی سال 1400 افزایش دهد اجراءات که در این زمینه صورت گرفته ساحات تحت پوشش آبیاری در سال 1398 به (2.3) میلیون هکتار افزایش یافته است. ملاحظه می گردد که در طی سه سال این وزارت صرف 0.8 میلیون هکتار را تحت آبیاری آورده است بنا امکان آن بسیار کم خواهد بود که وزارت محترم به هدف تعیین شده (2.7) میلیون هکتار در سال 1400 نایل گردد.

حکومتداری

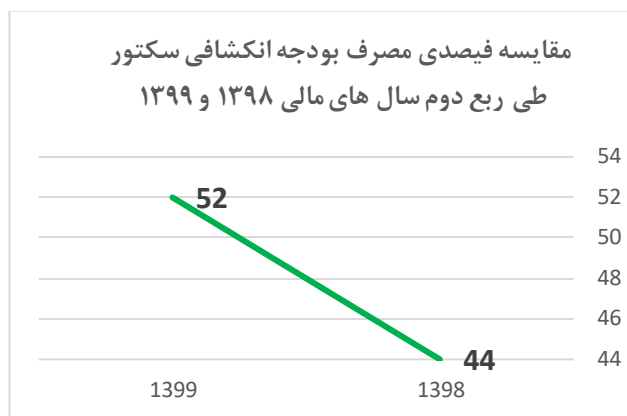
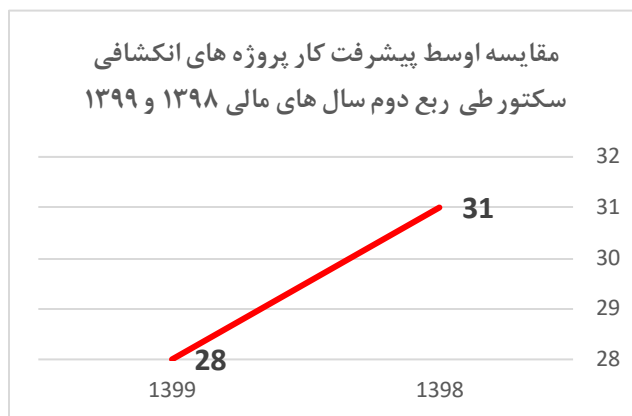
وضعیت مصرف بودجه (میلیون افغانی)	
مجموع بودجه	15,924.06
بودجه اختیاری	9,023.32
بودجه غیر اختیاری	6,896.89
مجموع مصرف	8,276.73
فیصدی مصرف	52%

وضعیت تطبیق پروژه های انکشافی	
عناوین	عمده
تکمیل شده	3
در حال تطبیق	34
متوقف شده	2
آغاز نشده	0
در حال تدارکات	3
مجموع پروژه ها	42
پشرفت فیزیکی	28%

چگونگی تحقق بودجه انکشافی (میلیون افغانی)						وضعیت پروژه های انکشافی						
فیصدی مصرف	مصرف	مجموع	غیر اختیاری	اختیاری	اوسط پیشرفت کار	آغاز نگردیده	متوقف	پروژه تدارکاتی	تحت کار	تکمیل	تعداد پروژه	واحد بودجوی
80%	4,949.6	6,167.7	165.6	5,998.3	12	0	0	0	17	0	17	ریاست عمومی اداره ریاست جمهوری
0	0.0	117.0	0.0	117.0	0	0	0	0	2	0	2	تدفتر رئیس اجرائیه و دارالانشای شورای وزیران
63%	2,939.9	8,177.4	5,636.4	2,541.0	0	0	0	0	5	0	5	ریاست ارگانه های محلی
33%	346.5	1044.1	999.5	44.7	19%	0	0	0	4	0	4	مستقل اصلاحات و خدمات ملکی
0	0.0	5.5	0.0	5.5	0	0	1	0	0	0	1	کمیسیون مستقل حقوق بشر
15%	3.1	20.0	0.0	20.0	35%	0	0	0	1	0	1	دفتر وزیر دولت در امور پارلمانی
0	0.0	7.5	0.0	7.5	100%	0	0	0	0	1	1	ریاست عمومی دارالانشای مشرانو جرگه
0	0.0	15.4	0.0	15.4	100%	0	0	0	0	1	1	ریاست عمومی دارالانشای ولسی جرگه
9%	24.6	283.4	95.5	187.9	20%	0	0	1	3	0	4	وزارت ارشاد حج و اوقاف
18%	13.1	73.2	0.0	73.2	29%	0	0	2	1	1	4	وزارت عدلیه
0	0.0	1.0	0.0	1.0	0%	0	1	0	0	0	1	لوی سارنوالی
0	0.0	11.9	0.0	11.9	24%	0	0	0	1	0	1	ستره محکمه
52%	8,276.73	15,924.06	6,896.89	9,023.32	28%	0	2	3	34	3	42	مجموع

منبع: گزارش واصله از واحدهای بودجوی و سیستم نظارت و گزارشدهی مرکزی و ولایتی CMRS/PMRS

دستاوردهای عمده سکتور

- پروژه اعمار تعمیر مرکزی اصلاح و تربیت اطفال (بدخشان و بامیان) صد فیصد تکمیل شده و به بهره برداری سپرده شد.
- عقد تفاهم نامه همکاری (Sister City) میان شهر های هرات و کندهار، (اداره امور ریاست جمهوری).

وضعیت مصرف بودجه (میلیون افغانی)	
5698.69	مجموع بودجه
2895.97	بودجه اختیاری
2802.72	بودجه غیر اختیاری
1354.26	مجموع مصرف
24%	فیصدی مصرف

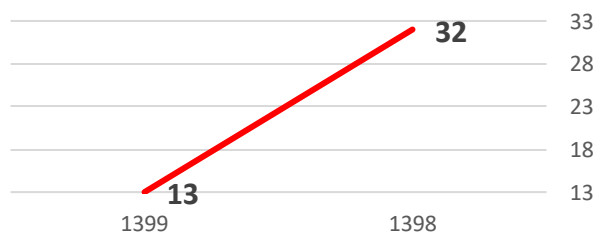

وضعیت تطبیق پروژه های انکشافی	
عمده	عناوین
0	تکمیل شده
42	در حال تطبیق
0	آغاز نشده
0	لغو شده
0	در حال تدارکات
0	متوقف
42	مجموع پروژه ها
13%	پیشرفت فیزیکی

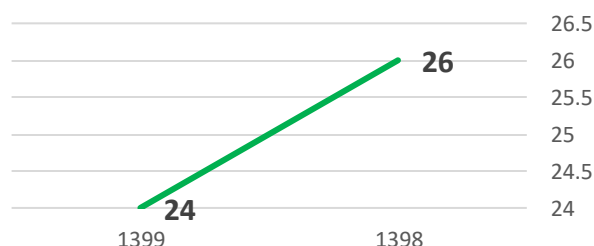

چگونگی تحقق بودجه انکشافی (میلیون افغانی)						وضعیت پروژه های انکشافی						
فیصدی مصرف	مصرف	مجموع	غیر اختیاری	اختیاری	اوسط پیشرفت کار	آغاز نگرندیده	متوقف	پروژه تدارکاتی	تحت کار	تکمیل	تعداد پروژه	واحد بودجی
9%	35.72	398.24	5.14	393.10	8.9	0	0	0	5	0	5	وزارت صنعت و تجارت
0%	0.00	50.74	0.00	50.74	0	0	0	0	3	0	3	اداره ملی استاندارد
31%	1002.89	3221.96	1826.47	1395.49	31.12	0	0	0	18	0	18	وزارت مالیه
16%	172.22	1050.00	150.00	900.00	16.4	0	0	0	4	0	4	اداره ملی احصائیه و معلومات
27%	112.83	420.33	268.69	151.64	26.8	0	0	0	6	0	6	وزارت اقتصاد
9%	30.60	326.42	321.42	5.00	9.3	0	0	0	5	0	5	اداره عالی بررسی
0%	0.00	231.00	231.00	0.00	0	0	0	0	1	0	1	اداره مسفا
24%	1354.26	5698.69	2802.72	2895.97	13	0	0	0	42	0	42	مجموع

مقایسه اوسط پیشرفت کار پروژه های انکشافی
سکتور طی ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

مقایسه فیصدی مصرف بودجه انکشافی سکتور طی
ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

تحولات سکتور مالی

در سال مالی 1398 هدف تعیین شده جمع آوری عواید مبلغ 195 میلیارد افغانی بوده ولی به اساس ارقام ارائه شده اداره مرکزی احصائیه و معلومات و وزارت محترم مالیه طی سال 1398 مبلغ (208.9) میلیارد افغانی عواید جمع آوری گردیده که نسبت به سال گذشته (13.9) میلیارد افغانی ازدیاد را نشان میدهد.

در مقابل الی ختم سال مالی 1398 برای ادارات دولتی بصورت مجموعی مبلغ (445.4) میلیارد افغانی بودجه در نظر گرفته شده بود که (150) میلیارد افغانی انرا بودجه انکشافی و (296.5) میلیارد افغانی انرا بودجه عادی تشکیل میدهد. از جمله در بخش عادی 294 میلیارد افغانی و در بخش انکشافی مبلغ 149.3 میلیارد افغانی تخصیص صادر شده بود که از جمله مبلغ 139.3 میلیارد افغانی که 93.3 درصد بود در بخش انکشافی و مبلغ 275.5 میلیارد افغانی یا 93٪ در بودجه عادی بمصرف رسیده است.

تحولات سکتور پولی

تورم پولی یکی از معضل های اقتصاد کلان در سطح افغانستان و جهان به شمار میاید. در مجموع دلایل گوناگون مانند: افزایش حجم پول در گردش، افزایش سطح سرمایه گذاری ها، واردات حساب نشده، کم توجهی در بخش تولید، افزایش هزینه های دولت، وجود واسطه ها و دلال ها در اقتصاد، تورم وارداتی، توقع تشدید بلندرفتن قیمت ها و عدم اطمینان از وضعیت سیاسی و اقتصادی کشور دارد.

نرخ تبادله افغانی در برابر دالر از اواسط سال 1389 بدینسو کاهش نموده است که در سال 1389 این رقم 46.5 افغانی بوده، اما سال مالی 1398 اوسط نرخ تبادله به مرز 78.5 افغانی رسیده است. اما در ربع دوم سال مالی 1399، نرخ تبادله یک فیصد کاهش نموده که با در نظر داشت ارقام بانک مرکزی حد اوسط نرخ تبادله افغانی در مقابل دالر به 76.6 افغانی رسیده است. قابل یاد اوریست که تورم مواد غذایی 3.8 درصد افزایش نموده که شامل اقلام عمده مواد اولیه مانند: گندم، آرد، غله جات، حبوبات، میوه جات تازه و خشک، شکر و شیرینی باب و همچنان مصالح جات میباشد.

دلایل افزایش تورم در کشور را کاهش ارزش پول افغانی در مقابل ارز های خارجی، افزایش واردات، کاهش میزان سرمایه گذاری، فرار سرمایه از کشور، نامتوازن بودن بیلانس تجارت، نبود زیر بناهای اقتصادی، ناامنی، عدم میکانیزه سکتور زراعت، نبود سرد خانه برای محصولات زراعتی، نبود بیمه مناسب در کشور، نابسامانی های سیاسی کشور، موضع گیری سیاست های کشور های همسایه و منطقه و جهان که با عث مسدود شدن مرز ها گردیده، سوء استفاده تجاران و وارد کننده گان کالا و خدمات از اوضاع آشفته کشور، چالش های مواد اولیه و انرژی مورد استفاده شرکت ها در داخل کشور را می توان شمرد.

مصنویت اجتماعی

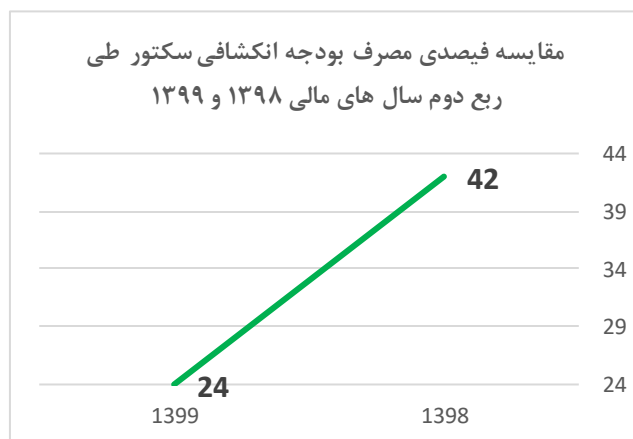
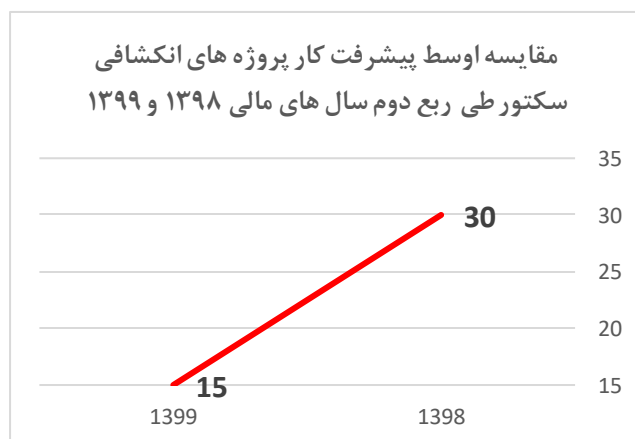
وضعیت مصرف بودجه (میلیون افغانی)	
862.4	مجموع بودجه
726.9	بودجه اختیاری
135.5	بودجه غیر اختیاری
206.4	مجموع مصرف
24%	فیصدی مصرف

وضعیت تطبیق پروژه های انکشافی	
عمده	عناوین
1	تکمیل شده
17	در حال تطبیق
1	متوقف شده
1	آغاز نشده
1	در حال تدارکات
21	مجموع پروژه ها
15%	پیشرفت فیزیکی

چگونگی تحقق بودجه انکشافی (میلیون افغانی)						وضعیت پروژه های انکشافی						
فیصدی مصرف	مصرف	مجموع	غیر اختیاری	اختیاری	اوسط پیشرفت کار	آغاز نگردیده	متوقف	تحت پروسه تدارکاتی	تحت کار	تکمیل	تعداد پروژه	واحد های بودجی
49%	111.7	227.2	36.2	191.0	گزارش نداده	0	0	0	4	0	4	وزارت امور مهاجرین و عودت کننده گان
24%	12.3	50.8	0.0	50.8	23%	0	0	1	2	0	3	وزارت امور سرحدات و قبایل
29%	11.6	40.0	0.0	40.0	13%	0	1	0	1	0	2	ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی ها
36%	15.4	43.1	8.5	34.7	20%	1	0	0	1	0	2	وزارت امور زنان
12%	50.8	405.8	75.5	330.3	16%	0	0	0	7	1	8	وزارت کار و امور اجتماعی
31%	4.6	15.4	15.4	0.0	0%	0	0	0	1	0	1	وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث
0%	0.0	80.1	0.0	80.1	15%	0	0	0	1	0	1	وزارت دولت در امور شهدا و معلولین
24%	206.4	862.4	135.5	726.9	15%	1	1	1	17	1	21	مجموع

منبع: گزارش واصله از واحدهای بودجی و سیستم نظارت و گزارشدهی مرکزی و ولایتی CMRS/PMRS

دستاورد های عمده سکتور:

- افتتاح برنامه دسترخوان ملی که در دو مرحله تطبیق می گردد مرحله اول آن شامل 34 ولایات، 123 ولسوالی، 12,896 قریه در مجموع 1.67 میلیون خانواده رادر بر میگیرد که مصرف آن به 86 میلیون دالر می رسد. و مرحله دوم هم شامل 34 ولایت، 235 ولسوالی، 21,842 قریه بوده و 2.5 میلیون خانواده را احتوا خواهد کرد و بودجه مرحله دوم 158 میلیون دالر است.
- مساعدت پول نقد برای یکهزار و 277 فامیل بیجاشده و متضرر ولایت کندز مبلغ 6,000 افغانی برای هر فامیل از جانب موسسات خارجی و داخلی در هماهنگی با اداره های امور مهاجرین و مبارزه با حوادث، شایان ذکر است که قبلاً برای هریک از این فامیل ها مساعدت نقدی چهارماهه مبلغ 12,000 افغانی نیز توزیع گردیده بود؛
- توزیع مساعدت نقدی برای 738 فامیل بیجاشده ناشی از جنگ های اخیر در ولایت کندز توسط دفاتر ORD و DAARTT در هماهنگی با وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان، برای هر فامیل 7 هزار و 570 افغانی؛
- دو سولر پمپ معه ذخایر آب، اعمار دیوار احاطوی و شبکه آبرسانی آن در شهرک رهایش قالین بافان و یک باب سولر پمپ در شهرک سخی به کمک دفاتر ORD و UNHCR، اعمار و به بهره برداری سپرده شده که با اكمال این پروژه ها مشکلات آب آشامیدنی حدود 400 فامیل در شهرک قالین بافان و 130 فامیل شهرک کمپ سخی مرفوع شده است و شهرک های متذکره در ولایت بلخ موقعیت دارند؛
- توزیع بسته های مواد غذایی برای 918 فامیل بیجا شده ولسوالی های مردیان و منگجیک ولایت جوزجان از جانب موسسات همکار در هماهنگی با اداره امور مهاجرین.

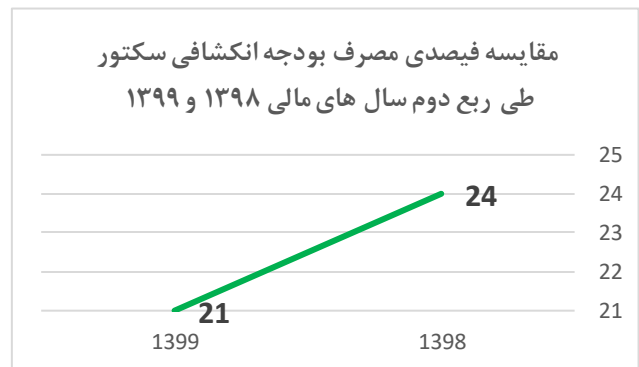
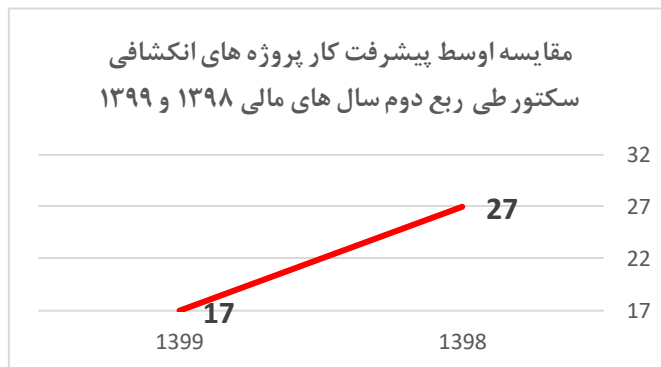
وضعیت مصرف بودجه (میلیون افغانی)	
089.5,2	مجموع بودجه
896.5,1	بودجه اختیاری
193.0	بودجه غیر اختیاری
434.2	مجموع مصرف
21%	فیصدی مصرف

وضعیت تطبیق پروژه های انکشافی	
عناوین	عمده
تکمیل شده	0
در حال تطبیق	27
آغاز نشده	0
متوقف شده	0
در حال تدارکات	0
مجموع پروژه ها	27
پشرفت فیزیکی	17%

چگونگی تحقق بودجه انکشافی (میلیون افغانی)					وضعیت پروژه های انکشافی						
فیصدی مصرف	مصرف بودجه	مجموع	غیر اختیاری	اختیاری	اوسط پیشرفت کار	آغاز نگردیده	متوقف	تحت کار	تکمیل	تعداد پروژه	واحد بودجوی
0.5%	1.3	275.0	0.0	275.0	0	0	0	3	0	3	ریاست محافظت ریاست ج ۱۱
3%	1.5	49.4	0.0	49.4	0	0	0	3	0	3	وزارت دفاع ملی
4%	16.3	364.0	0.0	364.0	20%	0	0	2	0	2	ریاست عمومی امنیت ملی
31%	327.1	1,038.9	192.5	846.4	15%	0	0	6	0	6	وزارت امور خارجه
24%	88.1	362.2	0.5	361.7	16%	0	0	13	0	13	وزارت امور داخله
21%	434.2	2,089.5	193.0	1,896.5	17%	0	0	27	0	27	مجموع

دستاوردهای عمده سکتور

- سوم حوت ۱۳۹۸ آغاز هفته کاهش خشونت توسط طالبان بود که سبب کاهش حملات دشمن و کاهش تلفات ملکی و نظامی در کشور شده،
- آغاز برنامه جدید امنیتی زیر نام "میثاق امنیتی" به منظور تامین بهتر امنیت شهروندان در شهرها و روستاها،
- امضای توافقنامه صلح میان ایالات متحده امریکا و طالبان فرصت برای مذاکرات بین الافغانی را فراهم آورده، امیدواریم که باعث آمدن صلح پایدار در کشور گردد.

نتیجه گیری:

دولت جمهوری اسلامی افغانستان در ربع دوم سال مالی 1399 همانند سال های گذشته جهت رسیدن به اهداف استراتژیک انکشافی و ایجاد یک جامعه مرفه تلاش ورزیده است. با وجود چالش های متعددی سیاسی و اقتصادی، هنوز هم این تلاش ها با کمک جامعه بین المللی ادامه دارد.

در ربع دوم سال مالی 1399، جمعاً به تعداد 603 پروژه انکشافی منظور گردیده که بودجه منظور شده آنها بالغ بر (144.5) میلیارد افغانی گردیده که بیشترین این پروژه ها متعلق به سکتور های زیربنا و منابع طبیعی، معارف، زراعت و انکشاف دهات میباشد.

طی ربع دوم سال مالی 1399، از مجموع 603 پروژه انکشافی، تعداد (449) پروژه با فیصدی های مختلف پیشرفت داشته و در حال تطبیق میباشد، تعداد (30) پروژه متوقف، (50) پروژه کار آن تا اکنون آغاز نگردیده، (39) پروژه تحت مراحل تدارکاتی است. اوسط پیشرفت فیزیکی کار پروژه های انکشافی، طی این ربع، 22٪ که بیشترین پیشرفت کار در سکتور صحت (51) فیصد و کمترین آن در سکتور اقتصاد (13٪) صورت گرفته است.

برعلاوه طی این ربع از مجموع (144.5) میلیارد افغانی بودجه منظور شده، واحد های بودجوی مبلغ (43.5) میلیارد افغانی آنرا به مصرف رسانیده اند که (30) در صد بودجه انکشافی را تشکیل میدهد. این رقم، مصرف خیلی پایینی را نظر به توقع 40٪ الی 50٪ نشان میدهد. اما با وجود آن، یکی از دستاوردهای سکتور های انکشافی الی ختم این ربع، تکمیل شدن (35) پروژه انکشافی میباشد.

یکی از چالش ها عدم مطابقت پلان ها و پروژه های انکشافی با چارچوب صلح و انکشاف ملی افغانستان (ANPDF) که منحیث سند انکشافی دولت ج.ا.ا مطرح است، میباشد، بناء در سند دوم چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان این مورد در نظر بوده باشد، جهت جلوگیری از بروز همچنین مشکلات باید توجه بیشتر در مرحله طرح و پلانگذاری پروژه ها صورت گیرد.

وزارت اقتصاد مصمم است تا با در نظر داشت دریافت های این گزارش، به حمایت رهبری دولت جمهوری اسلامی افغانستان، با ادارت و واحد های بودجوی کار نماید تا با تطبیق پلانهای انکشافی به اهداف پلان شده سکتوری و نتایج متوقعه که در سند اهداف انکشافی پایدار و چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان انعکاس یافته تحقق یابد.

در اخیر ضمن ابراز امتنان از همکاری های قبلی مجموع ادارات دولتی از تمام واحد های محترم بودجوی نیز توقع برده میشود تا قسمت ارایه به موقع گزارش ربوعار پروژه های انکشافی شان و شاخص های کاری پلانی شان توجه جدی مبذول دارند.

چالش های عمده:

- مصارف پائین بودجه انکشافی اکثر واحد های بودجوی طی ربع دوم سال مالی 1399، بنابر وضعیت پیش آمده کرونا،
- عدم ثبت معلومات دقیق پروژه های انکشافی منجانب ادارات در سیستم CMRS بخصوص مشکل تطبیق پروژه ها در قسمت ملاحظات و پلان تطبیقی پروژه ها در سیستم متذکره،
- عدم توجه جدی مقامات در رابطه به رفع مشکل پروژه ریاست کوچی ها که بیشتر از یک سال میشود از جانب شاروالی محترم کابل متوقف است،
- حذف یک پروژه نیمه کاره ریاست مستقل کوچی ها از جانب وزارت محترم مالیه بنسبت محدودیت بودجه که کار دو پروژه فرعی آن (اعمار تعمیرات اداری در ولایات کندهار و پکتیا که بالترتیب هر کدام 70٪ و 95٪ پیشرفت فیزیکی و 60٪، 60٪ پیشرفت مالی دارند)،

- طولانی بودن پروسه تدارکاتی (پروژه های دیجیتال کاسا و توسعه و مدرن سازی خدمات پستی، مربوط وزارت مخابرات)،
- عدم تکمیل شدن کارمندان پروژه (پروژه های دیجیتال کاسا، مربوط وزارت مخابرات)،
- مشکلات امنیتی در ساحات جنوب غرب (هلمند، فراه، هرات، کندهار و نیمروز) پروسه آگاهی دهی در پروژه پایپ لاین گاز از ترکمنستان به افغانستان، پاکستان و هندوستان(TAPI) به کندی مواجه ساخته است(وزارت معادن و پترولیوم)،
- مشکلات امنیتی در ساحه دندغوری و دند شهاب الدین و مشکلات استملاک زمین در ولایات بغلان و کابل کار کم صورت گرفته است. در پروژه سب استیشن 500 کیلوولت در دشت الوان شهر پلخمری و لین انتقال ۵۰۰ کیلوولت الی ارغندی و سب استیشن ۵۰۰ کیلوولت در ارغندی(شرکت برشنا)،
- کمبود کارمندان صحتی مسلکی در بخش های مدیریت شفاخانه ها و عرضه خدمات تخصصی صحتی و همچنان کمبود منابع مالی و سهم ناچیز مالی حکومت در بخش سکتور صحت (عرضه خدمات صحتی)،
- عدم واجدین شرایط قرارداد در داخل کشور جهت عقد قرارداد پروژه خریداری وسایل عملیات قلبی "انجیو گرافی و انجیو پلاستی" در مرکز تحقیقات قلبی پوهنتون طبی کابل،
- عدم ارایه نیازمندی های پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی بوقت و زمان معینه ان بخصوص برای پروژه توسعه لابراتوارها و کتابخانه ها که پروسه تدارکاتی پروژه تا الحال آغاز نگردیده.

پیشنهادهات:

- از اینکه مصرف بودجه انکشافی آن واحد های بودجوی که مطابق پلان پایین است که البته طی شش ماه اول سال مالی باید 50٪ مصرف میداشتند که صورت نگرفته است و باید واحد های بودجوی تلاش نمایند تا در قسمت مصرف و تطبیق به موقع پروژه های شان در ربع بعدی تلاش نمایند،
- همکاری و هماهنگی ادارات و مراجع ذیدخل در تطبیق پروژه ها و همچنان استخدام افراد مسلکی و یا تریننگ کارمندان بخش پلان ادارات جهت ثبت معلومات لازم در سیستم CMRS،
- توظیف یک کمیته با صلاحیت از ادارات ذیربط و مسئول جهت رفع مشکل پروژه های متوقف، آغاز نگردیده ریاست انسجام امور کوچی ها،
- ایجاد کمیته های تخنیکی در سطح واحد های بودجوی به منظور بررسی و جستجو راه حل مناسب برای موضوعات تدارکاتی، آغاز کار پروژه های انکشافی و معضلات تخنیکی نیاز پنداشته میشود.
- تامین و منظوری بودجه و آغاز مجدد کار پروژه های فرعی نیمه کاره ریاست انسجام امور کوچی ها،
- سرعت بخشیدن پروسه تدارکاتی (پروژه دیجیتال کاسا و توسعه و مدرن سازی خدمات پستی)،
- سرعت بخشیدن استخدام کارمندان پروژه (پروژه های دیجیتال کاسا)،
- تامین امنیت در مسیر پایپ لاین انتقال گاز در ولایات هلمند، فراه، هرات، کندهار و نیمروز،
- تامین امنیت در ساحه دند غوری و شهاب الدین و حل مشکلات استملاک زمین در ولایات بغلان و کابل،
- پلان منظم غرض تشخیص نیازمندی به داکتران صحتی مسلکی به سطح ولایات ترتیب و در پروسه استخدام داکتران و کارمندان صحتی اقدام جدی صورت گیرد،
- وزارت تحصیلات عالی هرچه عاجل از طریق تدارکات بین المللی سرنوشت پروژه خریداری وسایل عملیات قلبی "انجیو گرافی و انجیو پلاستی" برای مرکز تحقیقات قلبی پوهنتون طبی کابل را معلوم تا کار پروژه آغاز گردد،

- وزارت محترم تحصیلات عالی نیازمندی بخش لابراتوار ها و کتابخانه های پوهنتونها را جمع آوری تا تدارکات پروژه نهایی و کار پروژه عملاً آغاز گردد.

منابع

- تحلیل های مرتبط به ریاست های سکتوری وزارت اقتصاد،
- ریاست های پلان و پالیسی وزارت ها/ادارات سکتوری،
- منابع معتبر ملی وجهانی که گزارشات مرتبط به پیشرفت پروژه های انکشافی را در هر ربع به نشر می رسانند.
- تعدیلات بودجه ملی سال 1399،
- سالنامه احصائیه و گزارشات مرتبط به آن از وب سایت رسمی اداره ملی احصائیه و معلومات.

ضمایم:

با گزارش ضمیمه می باشد.